

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 5ης Σεπτεμβρίου 2014*

«Ανταγωνισμός — Συγκεντρώσεις επιχειρήσεων — Αγορά των εκδόσεων βιβλίων — Απόφαση με την οποία η συγκέντρωση κρίθηκε συμβατή με την κοινή αγορά, υπό τον όρο της μεταπώλησης στοιχείων του ενεργητικού — Απόφαση για την έγκριση του αγοραστή των μεταβιβαζόμενων στοιχείων — Απόφαση η οποία ελήφθη κατόπιν της ακύρωσης από το Γενικό Δικαστήριο της αρχικής αποφάσεως επί της ίδιας διαδικασίας — Έννομο συμφέρον — Παράβαση του άρθρου 266 ΣΛΕΕ — Παραβίαση των δεσμεύσεων που επιβλήθηκαν με την απόφαση για έγκριση υπό όρους — Διάκριση μεταξύ όρων και υποχρεώσεων — Αρχή της μη αναδρομικότητας — Αξιολόγηση της υποψηφιότητας του αγοραστή — Ανεξαρτησία του αγοραστή έναντι του μεταβιβάζοντος — Κατάχρηση εξουσίας — Υποχρέωση αιτιολογήσεως»

Στην υπόθεση T-471/11,

Éditions Odile Jacob SAS, με έδρα το Παρίσι (Γαλλία), εκπροσωπούμενη αρχικώς από τους O. Fréget, M. Struys και L. Eskenazi, στη συνέχεια, από τους O. Fréget, L. Eskenazi και D. Béranger και, τέλος, από τους O. Fréget και L. Eskenazi, δικηγόρους,

προσφεύγουσα,

κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τον C. Giolito, την O. Beynet και τον S. Noë,

καθής,

υποστηριζόμενης από τη

Lagardère SCA, με έδρα το Παρίσι, εκπροσωπούμενη από τους A. Winckler, F. de Bure, J.-B. Pinçon και L. Bary, δικηγόρους,

και από τη

Wendel, με έδρα το Παρίσι, εκπροσωπούμενη από τους M. Trabucchi, F. Gordon και A. Gosset-Grainville, δικηγόρους,

παρεμβαίνουσες,

με αντικείμενο αίτημα ακυρώσεως της αποφάσεως της Επιτροπής C(2011) 3503, της 13ης Μαΐου 2011, στην υπόθεση COMP/M.2978 – Lagardère/Natexis/VUP, με την οποία η Επιτροπή, κατόπιν της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου της 13ης Σεπτεμβρίου 2010, Éditions Odile Jacob κατά Επιτροπής (T-452/04, Συλλογή, EU:T:2010:385), ενέκρινε εκ νέου τη Wendel Investissement ως

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

αγοράστρια των στοιχείων ενεργητικού που μεταβιβάστηκαν δυνάμει των δεσμεύσεων που επισυνάπτονται στην απόφαση της Επιτροπής της 7ης Ιανουαρίου 2004, με την οποία επετράπη η πράξη συγκεντρώσεως Lagardère/Natexis/VUP,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. E. Martins Ribeiro, πρόεδρο, S. Gervasoni (εισηγητή) και L. Madise, δικαστές, γραμματέας: C. Kristensen, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 6ης Μαΐου 2014,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

- 1 Με την απόφαση 2004/422/EK, της 7ης Ιανουαρίου 2004, περί κηρύξεως μιας πράξης συγκέντρωσης συμβατής με την κοινή αγορά και τη λειτουργία της συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (υπόθεση COMP/M.2978 — Lagardère/Natexis/VUP) (περίληψη στην ΕΕ L 125, σ. 54, στο εξής: απόφαση της 7ης Ιανουαρίου 2004 περί εγκρίσεως της συγκεντρώσεως υπό όρους), η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ενέκρινε το σχέδιο εξαγοράς από την πρώτη παρεμβαίνουσα, Lagardère SCA, του τμήματος των «Εκδόσεων» για την Ευρώπη της Vivendi Universal SA, Vivendi Universal Publishing SA (στο εξής: VUP).
- 2 Η εν λόγω έγκριση συνοδευόταν από όρους που σκοπό είχαν να διασφαλίσουν ότι η Lagardère θα τηρούσε τις καθοριζόμενες στην εν λόγω απόφαση δεσμεύσεις που είχε αναλάβει έναντι της Επιτροπής, προκειμένου να καταστεί η συγκέντρωση συμβατή προς την κοινή αγορά. Στις εν λόγω δεσμεύσεις περιλαμβανόταν η μεταβίβαση σημαντικού τμήματος των στοιχείων του ενεργητικού της VUP (που μετατράπηκε σε Editis) σε έναν ή περισσότερους αγοραστές ανεξάρτητους από τη Lagardère.
- 3 Προκειμένου να διασφαλιστεί η υλοποίηση των δεσμεύσεών της, η Lagardère όφειλε, μεταξύ άλλων, να διορίσει έναν εντολοδόχο ανεξάρτητο έναντι της ίδιας και της Editis, ο οποίος θα έπρεπε να αμείβεται από τη Lagardère κατά τέτοιον τρόπο, ώστε να μη διακυβεύεται η ορθή εκτέλεση της εντολής, ούτε η ανεξαρτησία του.
- 4 Στις 5 Φεβρουαρίου 2004, η Επιτροπή ενέκρινε, αφενός, ως εντολοδόχο το γραφείο S., το οποίο εκπροσωπείται από τον πρόεδρό του, B., και, αφετέρου, το σχέδιο καθορισμού της εντολής του, το οποίο υποβλήθηκε στις 30 Ιανουαρίου 2004.
- 5 Στις 9 Φεβρουαρίου, 2004 η Lagardère διόρισε ως εντολοδόχο το γραφείο S.
- 6 Η Lagardère προσέγγισε διάφορες επιχειρήσεις, μεταξύ των οποίων την προσφεύγουσα, την Éditions Odile Jacob SAS, οι οποίες θα μπορούσαν ενδεχομένως να αγοράσουν τα μεταπωλούμενα στοιχεία του ενεργητικού. Η προσφεύγουσα εκδήλωσε ενδιαφέρον για την εν λόγω συναλλαγή. Με τηλεομοιοτυπία της 28ης Απριλίου 2004, κοινοποίησε την προσφορά αγοράς της στη Lagardère.

- 7 Στις 28 Μαΐου 2004, η Lagardère, αφού δημοσιοποίησε ότι είχε προσφορές αγοράς από πέντε πιθανούς αγοραστές, μεταξύ των οποίων και η προσφεύγουσα, αλλά ότι παρείχε αποκλειστικότητα σε έναν εξ αυτών, ήτοι στη δεύτερη παρεμβαίνουσα, Wendel Investissement SA (που μετατράπηκε σε Wendel), κατέληξε με την τελευταία σε σχέδιο συμφωνίας για την αγορά των στοιχείων του ενεργητικού της Editis.
- 8 Με έγγραφο της 4ης Ιουνίου 2004, η Lagardère ζήτησε από την Επιτροπή να εγκρίνει τη Wendel ως αγοράστρια των στοιχείων αυτών του ενεργητικού.
- 9 Στις 5 Ιουλίου 2004, το γραφείο S. υπέβαλε στην Επιτροπή τη συνοπτική του έκθεση, στην οποία κατέληγε ότι η υποψηφιότητα της Wendel πληρούσε τα κριτήρια εγκρίσεως του αγοραστή των στοιχείων του ενεργητικού που καθορίζονταν στις δεσμεύσεις της Lagardère, όπως αυτές ορίζονταν στην απόφαση της 7ης Ιανουαρίου 2004 περί εγκρίσεως της συγκεντρώσεως υπό όρους.
- 10 Στις 8 Ιουλίου 2004, η προσφεύγουσα άσκησε ενώπιον του Πρωτοδικείου [νυν Γενικού Δικαστηρίου] προσφυγή ακυρώσεως κατά της αποφάσεως της 7ης Ιανουαρίου 2004 περί εγκρίσεως της συγκεντρώσεως υπό όρους (υπόθεση T-279/04).
- 11 Με απόφαση (2004) D/203365, της 30ής Ιουλίου 2004 (στο εξής: πρώτη απόφαση περί εγκρίσεως), που κοινοποιήθηκε στην προσφεύγουσα στις 27 Αυγούστου 2004, η Επιτροπή ενέκρινε τη Wendel ως αγοράστρια των μεταβιβαζόμενων στοιχείων του ενεργητικού της Editis, αφού διαπίστωσε, στηριζόμενη, μεταξύ άλλων, στην έκθεση του γραφείου S., ότι η Wendel πληρούσε τα κριτήρια εγκρίσεως του αγοραστή που καθορίζονταν στις δεσμεύσεις της Lagardère.
- 12 Με σύμβαση της 30ής Σεπτεμβρίου 2004, η Lagardère μεταβίβασε στη Wendel τα στοιχεία του ενεργητικού της Editis που αποτελούσαν το αντικείμενο της μεταβιβάσεως.
- 13 Στις 8 Νοεμβρίου 2004, η προσφεύγουσα άσκησε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου προσφυγή ακυρώσεως κατά της πρώτης αποφάσεως περί εγκρίσεως (υπόθεση T-452/04).
- 14 Στις 30 Μαΐου 2008, η Wendel πώλησε στον ισπανικό όμιλο Planeta τα στοιχεία του ενεργητικού της Editis που της είχε μεταβιβάσει η Lagardère.
- 15 Το Γενικό Δικαστήριο (έκτο τμήμα), με απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2010, Éditions Odile Jacob κατά Επιτροπής (T-279/04, EU:T:2010:384, στο εξής: απόφαση T-279/04), απέρριψε την προσφυγή ακυρώσεως της προσφεύγουσας που στρεφόταν κατά της αποφάσεως της 7ης Ιανουαρίου 2004 περί εγκρίσεως της συγκεντρώσεως υπό όρους και, με απόφαση της ίδιας ημερομηνίας, Éditions Odile Jacob κατά Επιτροπής (T-452/04, EU:T:2010:385, στο εξής: απόφαση T-452/04), ακύρωσε την πρώτη απόφαση περί εγκρίσεως. Το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι η εν λόγω απόφαση περί εγκρίσεως ελήφθη βάσει εκθέσεως που συνέταξε εντολοδόχος ο οποίος δεν πληρούσε την προϋπόθεση της ανεξαρτησίας που απαιτούσαν οι δεσμεύσεις της Lagardère.
- 16 Κατόπιν της εκδόσεως της αποφάσεως T-452/04, σκέψη 15 ανωτέρω (EU:T:2010:385), η Lagardère υπέβαλε στην Επιτροπή, στις 22 Νοεμβρίου 2010, νέα αίτηση εγκρίσεως της Wendel ως αγοράστριας των στοιχείων του ενεργητικού της Editis που αποτελούσαν το αντικείμενο της μεταβιβάσεως και, προς τον σκοπό αυτό, της υπέβαλε, στις 20 Δεκεμβρίου 2010, την υποψηφιότητα νέου εντολοδόχου. Στις 11 Ιανουαρίου 2011, η Επιτροπή ενέκρινε τον νέο εντολοδόχο.
- 17 Στις 24 Νοεμβρίου 2010, η προσφεύγουσα άσκησε ενώπιον του Δικαστηρίου αίτηση αναιρέσεως κατά της αποφάσεως T-279/04, σκέψη 15 ανωτέρω (EU:T:2010:384) (υπόθεση C-551/10 P). Την ίδια ημέρα, η Επιτροπή και η Lagardère άσκησαν αίτηση αναιρέσεως κατά της αποφάσεως T-452/04, σκέψη 15 ανωτέρω (EU:T:2010:385) (υποθέσεις C-553/10 P και C-554/10 P).

- 18 Στις 17 Δεκεμβρίου 2010 και 11 Μαρτίου 2011, η προσφεύγουσα απηύθυνε στην Επιτροπή επιστολές σχετικά με τη συνέχεια που έπρεπε να δοθεί στην απόφαση T-452/04, σκέψη 15 ανωτέρω (EU:T:2010:385), στις οποίες η Επιτροπή απάντησε με επιστολές της 24ης Φεβρουαρίου και της 18ης Απριλίου 2011.
- 19 Στις 14 Φεβρουαρίου και στις 16 Μαρτίου 2011, πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις μεταξύ της προσφεύγουσας και της Επιτροπής.
- 20 Απαντώντας σε επιστολή της προσφεύγουσας με ημερομηνία 25 Μαρτίου 2011, η Επιτροπή κάλεσε την προσφεύγουσα, στις 6 Απριλίου 2011, να υποβάλει την άποψή της στον νέο εντολοδόχο εντός προθεσμίας δύο εβδομάδων και να της διαβιβάσει τις ενδεχόμενες πρόσθετες παρατηρήσεις της εντός προθεσμίας τριών εβδομάδων. Η προσφεύγουσα υπέβαλε τις παρατηρήσεις της σχετικά με τη νέα διαδικασία εγκρίσεως στον νέο εντολοδόχο με επιστολή της 20ής Απριλίου 2011 και στην Επιτροπή με επιστολή της 27ης Απριλίου 2011.
- 21 Στην έκθεσή του, ο νέος εντολοδόχος κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Wendel ήταν κατάλληλη αγοράστρια κατά τον χρόνο της συναλλαγής το 2004.
- 22 Με απόφαση C(2011) 3503, της 13ης Μαΐου 2011 (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση), που κοινοποιήθηκε στην προσφεύγουσα στις 27 Ιουνίου 2011, η Επιτροπή εξέδωσε, κατ' εφαρμογή της αποφάσεως της 7ης Ιανουαρίου 2004 περί εγκρίσεως της συγκεντρώσεως υπό όρους, νέα απόφαση με την οποία ενέκρινε αναδρομικώς, από της 30ής Ιουλίου 2004, τη Wendel ως αγοράστρια των στοιχείων του ενεργητικού της Editis που αποτελούν το αντικείμενο της μεταβιβάσεως.
- 23 Το Δικαστήριο, με απόφαση της 6ης Νοεμβρίου 2012, Επιτροπή και Lagardère κατά Éditions Odile Jacob (C-553/10 P και C-554/10 P, EU:C:2012:682, στο εξής: απόφαση C-553/10 P και C-554/10 P), απέρριψε τις αιτήσεις αναιρέσεως που άσκησαν η Επιτροπή και η Lagardère κατά της αποφάσεως T-452/04, σκέψη 15 ανωτέρω (EU:T:2010:385). Με απόφαση της ίδιας ημερομηνίας, Éditions Odile Jacob κατά Επιτροπής (C-551/10 P, Συλλογή, EU:C:2012:681, στο εξής: απόφαση C-551/10 P), απέρριψε την αίτηση αναιρέσεως που άσκησε η προσφεύγουσα κατά της αποφάσεως T-279/04, σκέψη 15 ανωτέρω (EU:T:2010:384).

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- 24 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 5 Σεπτεμβρίου 2011, η προσφεύγουσα άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.
- 25 Με χωριστό δικόγραφο, που κατέθεσε αυθημερόν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου, η προσφεύγουσα υπέβαλε αίτηση ασφαλιστικών μέτρων. Με διάταξη της 24ης Νοεμβρίου 2011, Éditions Odile Jacob κατά Επιτροπής (T-471/11 R, EU:T:2011:695), ο Πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου απέρριψε την εν λόγω αίτηση λόγω ελλείψεως επείγοντος, επιφυλασσόμενος ως προς τα δικαστικά έξοδα.
- 26 Με χωριστό δικόγραφο που κατέθεσε αυθημερόν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου, η προσφεύγουσα υπέβαλε αίτηση εκδικάσεως της υποθέσεως με ταχεία διαδικασία δυνάμει του άρθρου 76α του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου. Με απόφαση της 14ης Οκτωβρίου 2011, το Γενικό Δικαστήριο (όγδοο τμήμα) απέρριψε το εν λόγω αίτημα.
- 27 Με δικόγραφα που κατέθεσαν στις 17 και 24 Νοεμβρίου 2011, οι Lagardère και Wendel ζήτησαν να παρέμβουν στη δίκη υπέρ της Επιτροπής, δυνάμει του άρθρου 115 του Κανονισμού Διαδικασίας. Με διατάξεις του προέδρου του ογδού τμήματος του Γενικού Δικαστηρίου της 3ης Δεκεμβρίου 2012, επετράπη στις Lagardère και Wendel να παρέμβουν στη δίκη προς στήριξη των αιτημάτων της Επιτροπής.

- 28 Με διάταξη του προέδρου του ογδού τμήματος του Γενικού Δικαστηρίου της 22ας Δεκεμβρίου 2011, η διαδικασία στην υπό κρίση υπόθεση ανεστάλη μέχρι της εκδόσεως των αποφάσεων που περατώνουν τη διαδικασία στις υποθέσεις C-551/10 P, C-553/10 P και C-554/10 P. Η διαδικασία συνεχίστηκε στις 6 Νοεμβρίου 2012.
- 29 Λόγω της μερικής ανανεώσεως των μελών του Γενικού Δικαστηρίου, η υπό κρίση υπόθεση ανατέθηκε σε νέο εισηγητή δικαστή, μέλος του δευτέρου τμήματος.
- 30 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Γενικό Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία και, στο πλαίσιο λήψεως μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας σύμφωνα με το άρθρο 64 του Κανονισμού Διαδικασίας, κάλεσε την Επιτροπή να απαντήσει σε μια ερώτηση. Η Επιτροπή ανταποκρίθηκε στο αίτημα αυτό εντός της ταχθείσας προθεσμίας.
- 31 Οι διάδικοι αγόρευαν και απάντησαν στα ερωτήματα του Γενικού Δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 6ης Μαΐου 2014.
- 32 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση·
  - να καταδικάσει την Επιτροπή και τις παρεμβαίνουσες στα δικαστικά έξοδα.
- 33 Η Επιτροπή ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να απορρίψει την προσφυγή,
  - να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα, περιλαμβανομένων των εξόδων της διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων.
- 34 Η Lagardère και η Wendel ζητούν από το Γενικό Δικαστήριο:
- να απορρίψει την προσφυγή,
  - να καταδικάσει την προσφεύγουσα στο σύνολο των δικαστικών εξόδων που αφορούν την παρέμβασή τους.

Σκεπτικό

Επί του παραδεκτού

- 35 Η Lagardère και η Wendel υποστηρίζουν ότι η προσφυγή είναι अपαράδεκτη, λόγω του ότι η προσφεύγουσα στερείται εννόμου συμφέροντος καθόσον, ακόμη και σε περίπτωση ακυρώσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, δεν θα είχε κανένα μέσο για να αποκτήσει τα στοιχεία του ενεργητικού που κατείχε η Editis και ότι, σε περίπτωση ασκήσεως αγωγής αποζημιώσεως, δεν θα μπορούσε να αξιώσει την αποκατάσταση μεγαλύτερης ζημίας από αυτή που προκλήθηκε από την έλλειψη νομιμότητας της πρώτης αποφάσεως περί εγκρίσεως.
- 36 Διαπιστώνεται προκαταρκτικώς ότι η Επιτροπή εξέφρασε μεν, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, αμφιβολίες ως προς το έννομο συμφέρον της προσφεύγουσας, αλλά δεν ζήτησε, ούτε με τα δικόγραφα της ούτε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, να κηρυχθεί η προσφυγή απαράδεκτη και περιορίστηκε στο αίτημα απορρίψεως της προσφυγής ως αβάσιμης. Εντούτοις, κατά το άρθρο 40,

τέταρτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο έχει εφαρμογή στην ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου διαδικασία δυνάμει του άρθρου 53, πρώτο εδάφιο, του ιδίου Οργανισμού, η παρέμβαση δύναται να έχει ως μοναδικό αντικείμενο την υποστήριξη των αιτημάτων ενός εκ των διαδίκων. Επιπλέον, κατά το άρθρο 116, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο παρεμβαίνων αποδέχεται τη δίκη στο στάδιο στο οποίο αυτή βρίσκεται κατά τον χρόνο της παρεμβάσεώς του.

- 37 Κατά συνέπεια, η Lagardère και η Wendel δεν νομιμοποιούνται, ως παρεμβαίνουσες στην υπό κρίση διαφορά, να προβάλουν ένσταση απαραδέκτου της προσφυγής, το δε Γενικό Δικαστήριο δεν υποχρεούται να εξετάσει τους προβαλλόμενους από τις παρεμβαίνουσες λόγους (αποφάσεις της 24ης Μαρτίου 1993, CIRFS κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-313/90, Συλλογή, EU:C:1993:111, σκέψεις 20 έως 22· της 27ης Νοεμβρίου 1997, Kaysersberg κατά Επιτροπής, T-290/94, Συλλογή, EU:T:1997:186, σκέψη 76, και της 13ης Απριλίου 2011, Γερμανία κατά Επιτροπής, T-576/08, Συλλογή, EU:T:2011:166, σκέψεις 38 και 39). Συνεπώς, πρέπει να απορριφθούν οι ενστάσεις απαραδέκτου που προέβαλαν η Lagardère και η Wendel.
- 38 Εντούτοις, δεδομένου ότι η έλλειψη εννόμου συμφέροντος συνιστά λόγο απαραδέκτου δημοσίας τάξεως ο οποίος πρέπει να εξετάζεται αυτεπαγγέλτως από τον δικαστή (διάταξη της 7ης Οκτωβρίου 1987, d. M. κατά Συμβουλίου και Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, 108/86, Συλλογή, EU:C:1987:426, σκέψη 10, και απόφαση της 14ης Απριλίου 2005, Sniace κατά Επιτροπής, T-141/03, Συλλογή, EU:T:2005:129, σκέψη 22), το Γενικό Δικαστήριο πρέπει να εξετάσει αυτεπαγγέλτως την ένσταση που προέβαλαν οι παρεμβαίνουσες (αποφάσεις CIRFS κ.λπ. κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 37, EU:C:1993:111, σκέψη 23, και της 11ης Ιουλίου 1990, Neotype Techmashexport κατά Επιτροπής και Συμβουλίου, C-305/86 και C-160/87, Συλλογή, EU:C:1990:295, σκέψη 23).
- 39 Κατά πάγια νομολογία, το έννομο συμφέρον αποτελεί την πρώτη και βασική προϋπόθεση για την άσκηση κάθε ενδίκου βοηθήματος. Το έννομο συμφέρον του προσφεύγοντος προϋποθέτει ότι η ακύρωση της προσβαλλομένης πράξεως είναι, αυτή καθαυτή, ικανή να επάγεται έννομες συνέπειες και, συνεπώς, ότι η προσφυγή μπορεί, με το αποτέλεσμα της, να ωφελήσει τον διάδικο που την άσκησε και ότι ο διάδικος αυτός έχει αποδεδειγμένα γεγεννημένο και ενεστώς έννομο συμφέρον για την ακύρωση της εν λόγω πράξεως (βλ. απόφαση της 19ης Ιουνίου 2009, Socratec κατά Επιτροπής, T-269/03, EU:T:2009:211, σκέψη 36 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Όταν υφίστανται αμφιβολίες ή αντιρρήσεις, στον προσφεύγοντα απόκειται να αποδείξει το έννομο συμφέρον του (διάταξη της 31ης Ιουλίου 1989, S. Κατά Επιτροπής, 206/89 R, Συλλογή, EU:C:1989:333, σκέψη 8, και απόφαση Sniace κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 38, EU:T:2005:129, σκέψη 31). Ο προσφεύγων οφείλει, ειδικότερα, να αποδείξει την ύπαρξη προσωπικού συμφέροντος για την επίτευξη της ακυρώσεως της προσβαλλομένης πράξεως. Το συμφέρον αυτό πρέπει να είναι γεγεννημένο και ενεστώς και εκτιμάται κατά την ημερομηνία ασκήσεως της προσφυγής (βλ. διάταξη της 29ης Απριλίου 1999, Unione provinciale degli agricoltori di Firenze κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-78/98, Συλλογή, EU:T:1999:87, σκέψη 30 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία· απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2007, Salvat père & fils κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-136/05, Συλλογή, EU:T:2007:295, σκέψη 34). Αν το συμφέρον που επικαλείται ένας προσφεύγων αφορά μελλοντική νομική κατάσταση, πρέπει να αποδείξει ότι ήδη προκύπτει ότι η προσβολή της καταστάσεως αυτής είναι πλέον βέβαιη. Κατά συνέπεια, ο προσφεύγων δεν μπορεί να επικαλείται μελλοντικές και αβέβαιες καταστάσεις για να δικαιολογήσει το έννομο συμφέρον του προς ακύρωση της προσβαλλομένης πράξεως (αποφάσεις της 17ης Σεπτεμβρίου 1992, NBV και NVB κατά Επιτροπής, T-138/89, Συλλογή, EU:T:1992:95, σκέψη 33, και Sniace κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 38, EU:T:2005:129, σκέψη 26).
- 40 Κατά τη νομολογία, δεν χωρεί αμφισβήτηση ότι εκείνοι τους οποίους αφορά μια απόφαση δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ακυρώνουσα πράξη ενός οργάνου της Ένωσης είναι άμεσα ενδιαφερόμενοι όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο το όργανο εκτελεί την απόφαση αυτή και ότι, επομένως, νομιμοποιούνται να ζητήσουν από το δικαστήριο της Ένωσης να διαπιστώσει ενδεχόμενη παράβαση, εκ μέρους του οργάνου, των υποχρεώσεων που υπέχει δυνάμει των κειμένων διατάξεων (βλ., συναφώς,

αποφάσεις της 25ης Νοεμβρίου 1976, Küster κατά Κοινοβουλίου, 30/76, Συλλογή, EU:C:1976:165, σκέψεις 8 και 9, και της 14ης Φεβρουαρίου 1990, Hochbaum κατά Επιτροπής, T-38/89, Συλλογή, EU:T:1990:14, σκέψη 9). Κατά συνέπεια, τα πρόσωπα τα οποία αφορά απόφαση δικαστηρίου της Ένωσης με την οποία ακυρώθηκε πράξη θεσμικού οργάνου έχουν έννομο συμφέρον στο πλαίσιο διαφοράς που αφορά την εκτέλεση της απόφασεως αυτής από το εν λόγω όργανο, ακόμη και στην περίπτωση που η προσβαλλόμενη πράξη εξήντησε τα αποτελέσματά της (απόφαση της 28ης Φεβρουαρίου 1989, van der Stijl και Cullington κατά Επιτροπής, 341/85, 251/86, 258/86, 259/86, 262/86, 266/86, 222/87 και 232/87, Συλλογή, EU:C:1989:93, σκέψεις 15 έως 18). Κατά συνέπεια, στην προκειμένη περίπτωση, το μόνο γεγονός που επικαλούνται οι παρεμβαίνουσες, ότι δηλαδή η προσφεύγουσα δεν θα διέθετε, ακόμη και σε περίπτωση ακυρώσεως της προσβαλλομένης απόφασεως, κανένα μέσο για να αποκτήσει τα στοιχεία του ενεργητικού που κατείχε η Editis, δεν μπορεί να θέσει εν αμφιβόλω την εν λόγω αρχή. Επιπλέον, επιβάλλεται να υπομνησθεί ότι, μολονότι μόνον η Lagardère έχει τη δυνατότητα να προτείνει στην Επιτροπή αγοραστή των εν λόγω στοιχείων του ενεργητικού, η προσφεύγουσα, η οποία περιλαμβανόταν το 2004 στον κατάλογο των πέντε πιθανών αγοραστών που πληρούσαν τα κριτήρια επιλογής που καθορίζονταν στις δεσμεύσεις της Lagardère, θα μπορούσε, κατ' αρχήν, σε περίπτωση ακυρώσεως της προσβαλλομένης απόφασεως για λόγο που θα καθιστούσε αναγκαία την επιλογή άλλου αγοραστή πλην της Wendel, να προταθεί ως αγοράστρια από τη Lagardère και να εγκριθεί από την Επιτροπή.

- 41 Δεδομένου ότι η έκδοση της προσβαλλομένης απόφασεως αποτελεί τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή θέλησε να εκτελέσει την απόφαση T-452/04, σκέψη 15 ανωτέρω (EU:T:2010:385), η προσφεύγουσα έχει έννομο συμφέρον να βάλει κατά της προσβαλλομένης απόφασεως με μόνη την ιδιότητά της ως διαδίκου στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η εν λόγω δικαστική απόφαση.
- 42 Εξάλλου, η προσβαλλόμενη απόφαση έχει το ίδιο αντικείμενο με την πρώτη απόφαση περί εγκρίσεως που ακυρώθηκε από το Γενικό Δικαστήριο με την απόφαση T-452/04, σκέψη 15 ανωτέρω (EU:T:2010:385), την οποία και υποκαθιστά. Κατά συνέπεια, η προσφεύγουσα θίγεται από την προσβαλλόμενη απόφαση όπως θιγόταν από την πρώτη απόφαση περί εγκρίσεως. Εντούτοις, ούτε το Γενικό Δικαστήριο στην υπόθεση εκείνη ούτε το Δικαστήριο κρίνοντας επί της αιτήσεως αναιρέσεως που ασκήθηκε κατά της απόφασεως του Γενικού Δικαστηρίου διέγνωσαν έλλειψη εννόμου συμφέροντος της προσφεύγουσας να στραφεί κατά της πρώτης απόφασεως περί εγκρίσεως, την οποία ακύρωσε το Γενικό Δικαστήριο.
- 43 Επικουρικώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι μια επιχείρηση έχει έννομο συμφέρον για την ακύρωση απόφασεως που επιτρέπει, υπό όρους, μια πράξη συγκεντρώσεως, η οποία πραγματοποιήθηκε μεταξύ δύο εκ των ανταγωνιστών της και η οποία μπορεί να επηρεάσει την εμπορική της κατάσταση (απόφαση της 4ης Ιουλίου 2006, easyJet κατά Επιτροπής, T-177/04, Συλλογή, EU:T:2006:187, σκέψη 41). Κατ' αναλογία, μια επιχείρηση που περιλαμβανόταν στον περιορισμένο κατάλογο πέντε πιθανών αγοραστών των στοιχείων του ενεργητικού που επρόκειτο να μεταβιβαστούν στο πλαίσιο πράξεως συγκεντρώσεως έχει συμφέρον για την ακύρωση της απόφασεως της Επιτροπής περί εγκρίσεως μιας άλλης εκ των πέντε αυτών επιχειρήσεων, καθόσον η απόφαση αυτή είναι κατ' ανάγκην ικανή να επηρεάσει την εμπορική της κατάσταση, ανεξαρτήτως του κατά πόσον, σε περίπτωση ακυρώσεως της προσβαλλομένης απόφασεως, θα μπορούσε να εγκριθεί ως αγοράστρια των εν λόγω στοιχείων του ενεργητικού.
- 44 Εξάλλου, ένας προσφεύγων έχει έννομο συμφέρον για την ακύρωση πράξεως που τον επηρεάζει άμεσα για να επιτύχει τη διαπίστωση, από τον δικαστή της Ένωσης, παρανομίας που διαπράχθηκε σε βάρος του, καθόσον η διαπίστωση αυτή μπορεί να αποτελέσει τη βάση τυχόν αγωγής αποζημιώσεως, με σκοπό την πρόσφορη αποκατάσταση της προκληθείσας με την προσβαλλόμενη πράξη ζημίας (αποφάσεις της 31ης Μαρτίου 1998, Γαλλία κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-68/94 και C-30/95, Συλλογή, EU:C:1998:148, σκέψη 74, και της 18ης Μαρτίου 2009, Shanghai Excell M&E Enterprise και Shanghai Adeptech Precision κατά Συμβουλίου, T-299/05, Συλλογή, EU:T:2009:72, σκέψεις 53 έως 55).

- 45 Από το σύνολο όσων προαναφέρθηκαν προκύπτει ότι η προσφεύγουσα έχει έννομο συμφέρον να βάλει κατά της προσβαλλομένης απόφασης.

Επί της ουσίας

- 46 Προς στήριξη τις προσφυγής της, η προσφεύγουσα προβάλλει έξι λόγους ακυρώσεως. Πρώτον, υποστηρίζει ότι η Επιτροπή παρέβη το άρθρο 266 ΣΛΕΕ και παραβίασε την αρχή της μη αναδρομικότητας. Δεύτερον, υποστηρίζει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση στερείται νομικής βάσεως. Τρίτον, προβάλλει κατά της Επιτροπής την αιτίαση ότι, λαμβάνοντας υπόψη δεδομένα μεταγενέστερα της 30ής Ιουλίου 2004 και χρησιμοποιώντας τα κατά τρόπο επιλεκτικό, υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο και πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως. Τέταρτον, εκτιμά ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο και πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως κατά την αξιολόγηση της υποψηφιότητας της Wendel. Πέμπτον, η προσφεύγουσα προβάλλει λόγο ακυρώσεως αντλούμενο από κατάχρηση εξουσίας. Έκτον και τελευταίο, υποστηρίζει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση πάσχει πλημμελή αιτιολογία.

Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από παράβαση του άρθρου 266 ΣΛΕΕ και την παραβίαση της αρχής της μη αναδρομικότητας

- 47 Πρώτον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή, εκδίδοντας την προσβαλλόμενη απόφαση χωρίς να εξουδετερώσει το σύνολο των συνεπειών της παρανομίας της πρώτης απόφασης περί εγκρίσεως, ενώ αυτή είχε ακυρωθεί από το Γενικό Δικαστήριο λόγω εσωτερικής ελλείψεως νομιμότητας και όχι λόγω διαδικαστικού ελαττώματος, παρέβη τις διατάξεις του άρθρου 266 ΣΛΕΕ. Δεύτερον, υποστηρίζει ότι η Επιτροπή, εκδίδοντας την προσβαλλόμενη απόφαση, παραβίασε την αρχή της μη αναδρομικότητας.
- 48 Η Επιτροπή και οι παρεμβαίνουσες αντικρούουν τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας. Η Lagardère υποστηρίζει, περαιτέρω, ότι ο πρώτος λόγος ακυρώσεως είναι απαράδεκτος καθόσον παραβιάζει το αξίωμα *non concedit venire contra factum proprium*.

– Επί του παραδεκτού του πρώτου λόγου ακυρώσεως

- 49 Η Lagardère υποστηρίζει ότι ο πρώτος λόγος ακυρώσεως είναι απαράδεκτος, καθόσον η προσφεύγουσα, στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση C-553/10 P και C-554/10 P, σκέψη 23 ανωτέρω (EU:C:2012:682), είχε υποστηρίξει ότι η έλλειψη ανεξαρτησίας του πρώτου εντολοδόχου συνιστούσε έλλειψη εξωτερικής και όχι εσωτερικής νομιμότητας, αντιθέτως προς ό,τι ισχυρίζεται τώρα ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου.
- 50 Κατ' αρχάς, πρέπει να υπομνησθεί ότι ουδεμία διάταξη του Οργανισμού του Δικαστηρίου ή του Κανονισμού Διαδικασίας απαγορεύει στον διάδικο να προβεί σε νομικό χαρακτηρισμό ισχυρισμού διάφορο από εκείνο στον οποίο είχε προβεί σε άλλη διαφορά. Εντούτοις, κατά τη νομολογία, το δικαίωμα ασκήσεως προσφυγής ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου το οποίο διαθέτει ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο δυνάμει του άρθρου 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ δεν μπορεί να περιοριστεί ελλείψει ρητώς προβλεπομένης προς τούτο νομικής βάσεως χωρίς να παραβιαστούν οι θεμελιώδεις αρχές της νομιμότητας και του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας, καθώς και το δικαίωμα ασκήσεως αποτελεσματικής ένδικης προσφυγής και το δικαίωμα του ιδιώτη να εκδικασθεί η υπόθεσή του ενώπιον αμερόληπτου δικαστηρίου που διασφαλίζεται από το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (απόφαση της 1ης Ιουλίου 2010, Knauf Gips κατά Επιτροπής, C-407/08 P, Συλλογή, EU:C:2010:389, σκέψεις 89 έως 91).
- 51 Υπενθυμίζεται, εξάλλου, ότι ναι μεν οι διάδικοι καθορίζουν το αντικείμενο της διαφοράς, το οποίο δεν μπορεί να μεταβληθεί από τον δικαστή, πλην όμως στον δικαστή απόκειται να ερμηνεύσει τους ισχυρισμούς βάσει της ουσίας τους και όχι βάσει του χαρακτηρισμού τους και, συνεπώς, να προβεί

στον χαρακτηρισμό των ισχυρισμών και επιχειρημάτων της προσφυγής (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 15ης Δεκεμβρίου 1961, *Fives Lille Cail* κ.λπ. κατά Ανωτάτης Αρχής, 19/60, 21/60, 2/61 και 3/61, Συλλογή, EU:C:1961:30· της 20ής Σεπτεμβρίου 2007, *Fachvereinigung Mineralfaserindustrie* κατά Επιτροπής, T-375/03, EU:T:2007:293, σκέψεις 65 και 66, και της 10ης Φεβρουαρίου 2009, *Deutsche Post* και *DHL International* κατά Επιτροπής, T-388/03, Συλλογή, EU:T:2009:30, σκέψη 54).

– Επί της παραβάσεως των διατάξεων του άρθρου 266 ΣΛΕΕ

- 52 Τέλος, σε κάθε περίπτωση, το αξίωμα *non concedit venire contra factum proprium* που επικαλείται η *Lagardère* αναφέρεται, στο δίκαιο της Ένωσης, μόνο στην αδυναμία του διαδίκου να αμφισβητήσει, ενώπιον του αναιρετικού δικαστή, πραγματικό ή διαδικαστικό στοιχείο το οποίο είχε αναγνωρίσει ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου και το οποίο έχει αναγραφεί στα πρακτικά της επ' ακροατηρίου συζήτησεως ενώπιον του τελευταίου (διατάξεις της 25ης Οκτωβρίου 2007, *Nijs* κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, C-495/06 P, Συλλογή Υπ.Υπ., EU:C:2007:644, σκέψεις 52 έως 56, και της 24ης Ιουνίου 2010, *Kronoply* κατά Επιτροπής, C-117/09 P, EU:C:2010:370, σκέψη 44).
- 53 Κατά συνέπεια, χωρίς να απαιτείται το Γενικό Δικαστήριο να αποφανθεί επί του παραδεκτού της ενστάσεως απαραδέκτου που προέβαλε η *Lagardère*, ο πρώτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να κριθεί παραδεκτός.
- 54 Η προσφεύγουσα προβάλλει την αιτίαση ότι η Επιτροπή, εκδίδοντας την προσβαλλόμενη απόφαση χωρίς να εξουδετερώσει το σύνολο των συνεπειών της έλλειψης νομιμότητας της πρώτης αποφάσεως περί εγκρίσεως, παρέβη τις διατάξεις του άρθρου 266 ΣΛΕΕ.
- 55 Κατά το πρώτο εδάφιο του άρθρου 266 ΣΛΕΕ, το θεσμικό όργανο του οποίου η πράξη κηρύχθηκε άκυρη οφείλει να λαμβάνει τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της αποφάσεως του Δικαστηρίου. Οι διατάξεις αυτές προβλέπουν κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ της δικαστικής αρχής και της διοικητικής αρχής, σύμφωνα με την οποία στην αρμοδιότητα του θεσμικού οργάνου από το οποίο προέρχεται η ακυρωθείσα πράξη ανήκει να καθορίσει ποια είναι τα μέτρα που απαιτούνται για την εκτέλεση μιας ακυρωτικής αποφάσεως (διάταξη της 13ης Νοεμβρίου 1963, *Erba* και *Reynier* κατά Επιτροπής, 98/63 R και 99/63 R, Συλλογή, EU:C:1963:46· αποφάσεις της 8ης Οκτωβρίου 1992, *Meskens* κατά Κοινοβουλίου, T-84/91, Συλλογή, EU:T:1992:103, σκέψη 73, και της 17ης Απριλίου 2007, C και F κατά Επιτροπής, F-44/06 και F-94/06, Συλλογή Υπ.Υπ., EU:F:2007:66, σκέψη 33).
- 56 Κατά πάγια νομολογία, οι ακυρωτικές αποφάσεις που εκδίδουν τα δικαστήρια της Ένωσης αποκτούν, μόλις καταστούν απρόσβλητες, ισχύ δεδικασμένου. Το δεδικασμένο δεν καταλαμβάνει μόνον το διατακτικό της ακυρωτικής αποφάσεως, αλλά και το σκεπτικό που αποτελεί την απαραίτητη βάση του διατακτικού με το οποίο είναι, ως εκ τούτου, αδιαχώριστο (αποφάσεις της 26ης Απριλίου 1988, *Αστερίς* κ.λπ. κατά Επιτροπής, 97/86, 99/86, 193/86 και 215/86, Συλλογή, EU:C:1988:199, σκέψεις 27 έως 30· της 3ης Οκτωβρίου 2000, *Industrie des poudres sphériques* κατά Συμβουλίου, C-458/98 P, Συλλογή, EU:C:2000:531, σκέψη 81, και της 1ης Ιουλίου 2009, *ThyssenKrupp Stainless* κατά Επιτροπής, T-24/07, Συλλογή, EU:T:2009:236, σκέψεις 113 και 140). Κατά συνέπεια, η ακυρωτική απόφαση συνεπάγεται ότι ο εκδότης της ακυρωθείσας πράξεως θα εκδώσει νέα πράξη, σεβόμενος όχι μόνον το διατακτικό της αποφάσεως, αλλά και το σκεπτικό που οδήγησε στο διατακτικό αυτό και το οποίο αποτελεί το αναγκαίο του έρεισμα, μεριμνώντας με τον τρόπο αυτό ώστε η νέα αυτή πράξη να μην εμφανίζει τις ίδιες παρατυπίες με εκείνες που προσδιορίστηκαν στην ακυρωτική απόφαση (βλ., συναφώς, απόφαση της 6ης Μαρτίου 2003, *Interporc* κατά Επιτροπής, C-41/00 P, Συλλογή, EU:C:2003:125, σκέψεις 29 και 30).
- 57 Εντούτοις, το δεδικασμένο δικαστικής αποφάσεως καλύπτει μόνον τα πραγματικά ή νομικά ζητήματα τα οποία πράγματι ή κατ' ανάγκη επιλύθηκαν (απόφαση της 19ης Φεβρουαρίου 1991, *Ιταλία* κατά Επιτροπής, C-281/89, Συλλογή, EU:C:1991:59, σκέψη 14). Επιπλέον, *obiter dictum* περιλαμβανόμενο σε ακυρωτική απόφαση δεν αποκτά ισχύ δεδικασμένου (βλ., συναφώς, απόφαση της 29ης Μαρτίου

2011, ThyssenKrupp Nirosta κατά Επιτροπής, C-352/09 P, Συλλογή, EU:C:2011:191, σκέψη 132). Κατά συνέπεια, το άρθρο 266 ΣΛΕΕ δεν δεσμεύει το θεσμικό όργανο που εξέδωσε την ακυρωθείσα πράξη παρά μόνον εντός των ορίων αυτού που είναι αναγκαίο προκειμένου να διασφαλιστεί η εκτέλεση της ακυρωτικής αποφάσεως (απόφαση Interporc κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 56, EU:C:2003:125, σκέψη 30).

- 58 Η διαδικασία που αποσκοπεί στην αντικατάσταση ακυρωθείσας πράξεως πρέπει να επαναληφθεί από το συγκεκριμένο σημείο στο οποίο εμφιλοχώρησε η παρατυπία (βλ., συναφώς, απόφαση της 3ης Ιουλίου 1986, Συμβούλιο κατά Κοινοβουλίου, 34/86, Συλλογή, EU:C:1986:291, σκέψη 47), δεδομένου ότι η ακύρωση πράξεως δεν επηρεάζει κατ' ανάγκη τις προπαρασκευαστικές πράξεις (απόφαση της 13ης Νοεμβρίου 1990, Fédesa κ.λπ., C-331/88, Συλλογή, EU:C:1990:391, σκέψη 34). Η ακύρωση πράξεως περατώνουσας διοικητική διαδικασία που περιέχει διάφορα στάδια δεν συνεπάγεται κατ' ανάγκη την ακύρωση ολόκληρης της διαδικασίας που προηγήθηκε της εκδόσεως της προσβληθείσας πράξεως, ανεξαρτήτως του αν η αιτιολογία της ακυρωτικής δικαστικής αποφάσεως αφορά ουσιαστικούς ή διαδικαστικούς λόγους (βλ. απόφαση της 15ης Οκτωβρίου 1998, Industrie des poudres sphériques κατά Συμβουλίου, T-2/95, Συλλογή, EU:T:1998:242, σκέψη 91 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Ο εκδότης της πράξεως πρέπει, συνεπώς, να αναχθεί στον χρόνο εκδόσεως της ακυρωθείσας πράξεως, προκειμένου να εκδώσει την πράξη που την αντικαθιστά [βλ., συναφώς, απόφαση της 2ας Μαΐου 2006, O2 (Germany) κατά Επιτροπής, T-328/03, Συλλογή, EU:T:2006:116, σκέψεις 47 και 48]. Μπορεί εντούτοις να επικαλεστεί, με τη νέα του απόφαση, άλλους λόγους πλην εκείνων επί των οποίων είχε στηρίξει την πρώτη του απόφαση (βλ., συναφώς, απόφαση Interporc κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 56, EU:C:2003:125, σκέψεις 28 έως 32). Επιπλέον, δεν είναι υποχρεωμένος να αποφανθεί εκ νέου επί των στοιχείων της αρχικής αποφάσεως που δεν ακυρώθηκαν με την ακυρωτική δικαστική απόφαση (βλ., συναφώς, απόφαση της 27ης Νοεμβρίου 1997, Tremblay κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-224/95, Συλλογή, EU:T:1997:187, σκέψεις 53 και 72).
- 59 Εξάλλου, πρέπει να υπομνησθεί ότι η δυνατότητα του θεσμικού οργάνου να μην επαναλάβει ολόκληρη τη διαδικασία εκδόσεως της ακυρωθείσας πράξεως δεν εξαρτάται από την προϋπόθεση ότι η τελευταία αυτή πράξη ακυρώθηκε λόγω πλημμελούς διαδικασίας (βλ., συναφώς, προπαρατεθείσα στη σκέψη 58 απόφαση Industrie des poudres sphériques κατά Συμβουλίου, EU:T:1998:242, σκέψη 91, και απόφαση της 9ης Ιουλίου 2008, Alitalia κατά Επιτροπής, T-301/01, Συλλογή, EU:T:2008:262, σκέψη 103).
- 60 Υπό το πρίσμα όσων προαναφέρθηκαν πρέπει να εξακριβωθεί κατά πόσον η Επιτροπή έλαβε, με την προσβαλλόμενη απόφαση, τα μέτρα που συνεπαγόταν η εκτέλεση της αποφάσεως T-452/04, σκέψη 15 ανωτέρω (EU:T:2010:385) και, στο πλαίσιο αυτό, να εξεταστεί ιδίως κατά πόσον, όπως υποστηρίζει η προσφεύγουσα, το σκεπτικό της εν λόγω αποφάσεως υποχρέωνε την Επιτροπή να ανακαλέσει την απόφαση της 7ης Ιανουαρίου 2004 περί εγκρίσεως της συγκεντρώσεως υπό όρους και κατά πόσον το εν λόγω σκεπτικό την υποχρέωνε να επαναλάβει ολόκληρη τη διαδικασία από τις 9 Φεβρουαρίου 2004, ημερομηνία κατά την οποία η Lagardère διόρισε τον πρώτο εντολοδόχο.
- 61 Πρέπει, κατ' αρχάς, να εξεταστούν το διατακτικό και το σκεπτικό της αποφάσεως T-452/04, σκέψη 15 ανωτέρω (EU:T:2010:385), που έχει προσλάβει πλήρη ισχύ δεδικασμένου, καθόσον το Δικαστήριο απέρριψε τις αιτήσεις αναιρέσεως που ασκήθηκαν κατ' αυτής (απόφαση της 28ης Φεβρουαρίου 2002, Cascades κατά Επιτροπής, T-308/94, Συλλογή, EU:T:2002:47, σκέψη 70). Πρέπει να επισημανθεί ότι το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε την πρώτη απόφαση περί εγκρίσεως δεχόμενο τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως που προέβαλε τη προσφεύγουσα, ο οποίος αντλείται από το γεγονός ότι η εν λόγω απόφαση είχε ληφθεί βάσει εκθέσεως συνταχθείσας εκ μέρους εντολοδόχου μη ανεξάρτητου έναντι της Editis (απόφαση T-452/04, σκέψη 15 ανωτέρω, EU:T:2010:385, σκέψη 65). Αντιθέτως, το Γενικό Δικαστήριο δεν αποφάνθηκε επί των λοιπών λόγων ακυρώσεως που είχε προβάλει η προσφεύγουσα.
- 62 Με τα επιχειρήματα που προέβαλε σχετικά με τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως, η προσφεύγουσα είχε, μεταξύ άλλων, επισημάνει ότι η παραμικρή αμφιβολία όσον αφορά την ανεξαρτησία του εντολοδόχου αρκούσε για να επιφέρει ακυρότητα της διαδικασίας ως προς τα μεταπωλούμενα στοιχεία του

ενεργητικού και, επομένως, της πρώτης αποφάσεως περί εγκρίσεως, καθόσον η καταρτιζόμενη από τον εντολοδόχο έκθεση αξιολογήσεως της υποψηφιότητας ενός αγοραστή συνιστούσε ουσιαστικό και καθοριστικό στοιχείο της αποφάσεως της Επιτροπής να εγκρίνει ή όχι τον ενδιαφερόμενο (απόφαση T-452/04, σκέψη 15 ανωτέρω, EU:T:2010:385, σκέψεις 71 και 72). Το Γενικό Δικαστήριο δέχθηκε αυτόν τον λόγο ακυρώσεως κρίνοντας, αφενός, ότι η έκθεση αξιολογήσεως της υποψηφιότητας της Wendel είχε καταρτισθεί από έναν εντολοδόχο ο οποίος δεν πληρούσε έναντι της Eeditis την προϋπόθεση περί ανεξαρτησίας που απαιτείται κατά την παράγραφο 15 των δεσμεύσεων της Lagardère (απόφαση T-452/04, σκέψη 15 ανωτέρω, EU:T:2010:385, σκέψη 107) και, αφετέρου, ότι η παρανομία αυτή ήταν ικανή να επηρεάσει το περιεχόμενο της πρώτης αποφάσεως περί εγκρίσεως, καθόσον η έκθεση του εντολοδόχου είχε ασκήσει καθοριστική επιρροή στην τελευταία (απόφαση T-452/04, σκέψη 15 ανωτέρω, EU:T:2010:385, σκέψεις 110 έως 118). Κατά συνέπεια, το Γενικό Δικαστήριο αποφάνθηκε αποκλειστικώς επί του ζητήματος της ανεξαρτησίας του πρώτου εντολοδόχου και επί των συνεπειών που είχε η έλλειψη ανεξαρτησίας του για την έκθεση αξιολογήσεως της υποψηφιότητας της Wendel και των επιπτώσεων του εν λόγω ελαττώματος επί της πρώτης αποφάσεως περί εγκρίσεως.

- 63 Μολονότι είναι αλήθεια, όπως υπογραμμίζει η προσφεύγουσα, ότι το Γενικό Δικαστήριο ανέφερε επίσης, στη σκέψη 100 της αποφάσεως T-452/04, σκέψη 15 ανωτέρω (EU:T:2010:385), ότι «η εκ μέρους του B. [εκπροσώπου του πρώτου εντολοδόχου] άσκηση καθηκόντων μέλους του διοικητικού συμβουλίου της εταιρίας που κατείχε το σύνολο των στοιχείων του ενεργητικού της Eeditis ήταν τέτοια ώστε να επηρεάζει την ανεξαρτησία την οποία όφειλε να επιδεικνύει ο ενδιαφερόμενος κατά την κατάρτιση των προτάσεων για μέτρα αναδιάρθρωσης και της εκθέσεως με την οποία ενημέρωνε την Επιτροπή σχετικά με τις προτάσεις αυτές», εντούτοις η διαπίστωση αυτή δεν αποτελεί το αναγκαίο έρεισμα του διατακτικού της αποφάσεως και, κατά συνέπεια, δεν έχει ισχύ δεδικασμένου (βλ. ανωτέρω, σκέψη 57). Πράγματι, διαπιστώνεται ότι η νομιμότητα των προτάσεων για τα αναγκαία μέτρα αναδιάρθρωσεως που διατύπωσε ο εν λόγω εντολοδόχος δεν αποτελούσε το αντικείμενο της διαφοράς που οδήγησε στην έκδοση της εν λόγω αποφάσεως ούτε, κατά μείζονα λόγο, το σύνολο των λοιπών πράξεων του εντολοδόχου πλην της εκθέσεως αξιολογήσεως της υποψηφιότητας της Wendel. Λαμβανομένων υπόψη των επιχειρημάτων που προέβαλε η προσφεύγουσα στην εν λόγω υπόθεση, το Γενικό Δικαστήριο όφειλε να αποφανθεί μόνον επί της ανεξαρτησίας του πρώτου εντολοδόχου και επί των συνεπειών ενδεχόμενης ελλείψεως ανεξαρτησίας αυτού επί της πρώτης αποφάσεως περί εγκρίσεως, την οποία και μόνον προσέβαλε η προσφυγή.
- 64 Περαιτέρω, πρέπει να επισημανθεί ότι, όπως υποστήριξε η προσφεύγουσα, στην απόφαση C-553/10 P και C-554/10 P, σκέψη 23 ανωτέρω (EU:C:2012:682) γίνεται δεκτό ότι η ανεξαρτησία του εντολοδόχου «αποτελεί στοιχείο των δεσμεύσεων τις οποίες ανέλαβε η Lagardère και οι οποίες πρέπει να γίνονται πλήρως σεβαστές», ότι «η εν λόγω ανεξαρτησία έχει θεσπιστεί εκ των προτέρων και καλύπτει οποιαδήποτε δραστηριότητα του εντολοδόχου» (απόφαση C-553/10 P και C-554/10 P, σκέψη 23 ανωτέρω, EU:C:2012:682, σκέψη 42), ότι η εκ μέρους του B. άσκηση καθηκόντων μέλους της εκτελεστικής επιτροπής της Investima 10 SAS, που μετατράπηκε στην Eeditis, ήταν ικανή να θίξει την ανεξαρτησία του και ότι «η κατάσταση αυτή δεν επέτρεπε την άσκηση, με πλήρη ανεξαρτησία, των αρμοδιοτήτων ανεξάρτητου εντολοδόχου τις οποίες προβλέπει η παράγραφος 15 των δεσμεύσεων της Lagardère» (απόφαση C-553/10 P και C-554/10 P, σκέψη 23 ανωτέρω, EU:C:2012:682, σκέψη 44), το Δικαστήριο όμως ουδέποτε αποφάνθηκε επί του περιεχομένου των λοιπών πράξεων του εντολοδόχου πλην της εκθέσεως αξιολογήσεως της υποψηφιότητας της Wendel, που προηγήθηκε της εγκρίσεώς της.
- 65 Κατά συνέπεια, η Επιτροπή όφειλε, προκειμένου να εκτελέσει την απόφαση T-452/04, σκέψη 15 ανωτέρω (EU:T:2010:385), να προβεί στην έγκριση νέου εντολοδόχου επιφορτισμένου με την κατάρτιση νέας εκθέσεως αξιολογήσεως της υποψηφιότητας της Wendel, αναγόμενη στον χρόνο κατά τον οποίο η Lagardère είχε ζητήσει από την Επιτροπή να εγκρίνει τη Wendel ως αγοράστρια των εν λόγω στοιχείων ενεργητικού, δηλαδή στις 4 Ιουνίου 2004, και ακολούθως να λάβει απόφαση περί εγκρίσεως ή μη της Wendel βασιζόμενη ιδίως στη νέα αυτή έκθεση.

- 66 Όπως όμως προκύπτει από τη δικογραφία, η Επιτροπή, προκειμένου να εκτελέσει την απόφαση T-452/04, σκέψη 15 ανωτέρω (EU:T:2010:385), ενέκρινε, στις 11 Ιανουαρίου 2011, τον νέο εντολοδόχο που πρότεινε η Lagardère, ο οποίος της παρέδωσε την έκθεσή του αξιολογήσεως της υποψηφιότητας της Wendel στις 12 Μαΐου 2011, έχοντας εξετάσει στην εν λόγω έκθεση, αφενός, την κατάσταση κατά τον χρόνο κατά τον οποίο η Lagardère είχε ζητήσει από την Επιτροπή να εγκρίνει τη Wendel ως αγοράστρια των εν λόγω στοιχείων ενεργητικού (ήτοι στις 4 Ιουνίου 2004) και, αφετέρου, την εξέλιξη των μεταβιβασθέντων στοιχείων ενεργητικού κατά τη μεταγενέστερη περίοδο, κάνοντας διάκριση μεταξύ της περιόδου κατά την οποία κάτοχος των στοιχείων αυτών ήταν η Wendel (Ιούλιος 2004-Μάιος 2008) και εκείνης κατά την οποία τα στοιχεία βρίσκονταν στην κατοχή της Planeta (από τον Μάιο 2008). Η Επιτροπή εξέδωσε ακολούθως, στις 13 Μαΐου 2011, την προσβαλλόμενη απόφαση, με την οποία εγκρίθηκε η Wendel, αναδρομικώς από τις 30 Ιουλίου 2004, ως αγοράστρια των στοιχείων του ενεργητικού της Editis που αποτελούσαν το αντικείμενο της μεταβίβασης. Με την απόφαση αυτή, η Επιτροπή εκτίμησε την κατάσταση όπως είχε στις 4 Ιουνίου 2004, ημερομηνία της πρώτης αιτήσεως περί εγκρίσεως που υπέβαλε η Lagardère, ενισχύοντας τα συμπεράσματά της βάσει αναλύσεως της καταστάσεως που επικράτησε μετά την ημερομηνία αυτή.
- 67 Η Επιτροπή, λαμβάνοντας τα εν λόγω μέτρα, συμμορφώθηκε προς το δεδικασμένο της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου. Κανένα από τα επιχειρήματα που προβλήθηκαν από την προσφεύγουσα δεν μπορεί να θέσει υπό αμφισβήτηση την ως άνω διαπίστωση.
- 68 Κατ' αρχάς, η προσφεύγουσα προβάλλει την αιτίαση ότι η Επιτροπή δεν εξουδετέρωσε το σύνολο των συνεπειών της ελλείψεως νομιμότητας της πρώτης αποφάσεως περί εγκρίσεως. Υποστηρίζει, συγκεκριμένα, ότι ο ορισμός ανεξάρτητου εντολοδόχου αποτελούσε μία από τις δεσμεύσεις της Lagardère, βάσει της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 7ης Ιανουαρίου 2004 περί εγκρίσεως της συγκεντρώσεως υπό όρους, δέσμευση αδιαχώριστη από το σύνολο της εν λόγω αποφάσεως. Κατά την άποψη της προσφεύγουσας, η Επιτροπή όφειλε, συνεπώς, να εκδώσει απόφαση περί ανακλήσεως της εγκρίσεως της συγκεντρώσεως, συνοδευόμενη, ενδεχομένως, από πρόστιμο, βάσει των διατάξεων του άρθρου 8, παράγραφος 5, και του άρθρου 14, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 4064/89 του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1989, για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (ΕΕ 1990, L 257, σ. 13). Εκτός αυτού, η προσφεύγουσα προβάλλει την αιτίαση ότι η Επιτροπή δεν μπόρεσε να λάβει σοβαρά υπόψη την έκθεση του νέου εντολοδόχου, που της υποβλήθηκε μόλις την προηγούμενη ημέρα της εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, και υποχρέωσε τον εν λόγω νέο εντολοδόχο να συντάξει μη πλήρη και εγκωμιαστική έκθεση.
- 69 Πρώτον, πρέπει να επισημανθεί ότι η ακύρωση της πρώτης αποφάσεως περί εγκρίσεως δεν είχε, αυτή καθαυτή, επιπτώσεις επί της νομιμότητας της αποφάσεως της 7ης Ιανουαρίου 2004 περί εγκρίσεως της συγκεντρώσεως υπό όρους, διότι η ακύρωση αυτή καθιστούσε απλώς την εν λόγω απόφαση προσωρινώς ανεφάρμοστη, για όσο διάστημα η Επιτροπή δεν είχε λάβει θέση σχετικά με τις συνέπειες της εν λόγω ακυρώσεως, ιδίως σχετικά με την ενδεχόμενη έγκριση νέου αγοραστή. Αντίθετα προς όσα υποστηρίζουν η Επιτροπή και οι παρεμβαίνουσες, το γεγονός ότι το Γενικό Δικαστήριο και το Δικαστήριο απέρριψαν, με αποφάσεις εκδοθείσες αυθημερόν με εκείνες που ακύρωσαν την πρώτη απόφαση περί εγκρίσεως, την προσφυγή που ασκήθηκε κατά της αποφάσεως της 7ης Ιανουαρίου 2004 περί εγκρίσεως της συγκεντρώσεως υπό όρους δεν επηρεάζει το ζήτημα κατά πόσον η Επιτροπή ήταν υποχρεωμένη να ανακαλέσει την τελευταία.
- 70 Δεύτερον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή ήταν υποχρεωμένη να εκδώσει απόφαση περί ανακλήσεως της εγκρίσεως της συγκεντρώσεως συνοδευόμενη από την επιβολή προστίμου.
- 71 Προκαταρκτικώς και χωρίς να απαιτείται να αποφανθεί το Γενικό Δικαστήριο επί του παραδεκτού τους, πρέπει να απορριφθούν τα επιχειρήματα των παρεμβαίνουσών σύμφωνα με τα οποία η προσφεύγουσα μπορούσε να βάλει κατά της μη λήψεως εκ μέρους της Επιτροπής άλλων μέτρων πλην της προσβαλλομένης αποφάσεως μόνον σε περίπτωση ασκήσεως προσφυγής κατά παραλείψεως. Πράγματι, το άρθρο 266 ΣΛΕΕ δεν καθιερώνει ειδικό ένδικο βοήθημα για την εξασφάλιση της εκτελέσεως των αποφάσεων των δικαστηρίων της Ένωσης. Αν ένας διάδικος εκτιμά ότι η πράξη που

εκδόθηκε προς αντικατάσταση της ακυρωθείσας πράξεως δεν είναι σύμφωνη προς το σκεπτικό και το διατακτικό της τελευταίας, μπορεί να ασκήσει νέα προσφυγή ακυρώσεως βάσει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ. Αντιθέτως, η προσφυγή κατά παραλείψεως που προβλέπει το άρθρο 265 ΣΛΕΕ συνιστά το ενδεικνυόμενο μέσο για τη διαπίστωση της παράνομης παραλείψεως θεσμικού οργάνου να λάβει τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της αποφάσεως (απόφαση της 19ης Φεβρουαρίου 2004, SIC κατά Επιτροπής, T-297/01 και T-298/01, Συλλογή, EU:T:2004:48, σκέψη 32) ή τη διαπίστωση κατά πόσον, πέραν της αντικαταστάσεως της ακυρωθείσας πράξεως, το θεσμικό όργανο όφειλε να λάβει και άλλα μέτρα αφορώντα άλλες πράξεις που δεν είχαν προσβληθεί στο πλαίσιο της αρχικής προσφυγής ακυρώσεως (προπαρατεθείσα στη σκέψη 56 απόφαση Αστερίς κ.λπ. κατά Επιτροπής, EU:C:1988:199, σκέψεις 22 έως 24, και απόφαση της 18ης Σεπτεμβρίου 1996, Asia Motor France κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-387/94, Συλλογή, EU:T:1996:120, σκέψη 40). Στην προκειμένη περίπτωση, παραδεκτός η προσφεύγουσα άσκησε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου προσφυγή ακυρώσεως, καθόσον αμφισβητεί ακριβώς τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή εκτέλεσε την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου. Προβάλλει βέβαια κατά της Επιτροπής την αιτίαση ότι δεν εξέδωσε άλλες αποφάσεις και η αμφισβήτηση αυτή θα μπορούσε να ενταχθεί σε διαδικασία κατά παραλείψεως, το γεγονός όμως αυτό δεν επηρεάζει το παραδεκτό της υπό κρίση αιτιάσεως, καθόσον η προσφεύγουσα, για να αμφισβητήσει τη νομιμότητα της προσβαλλομένης αποφάσεως, στηρίζεται σε επιχειρήματα που αντλούνται από το ότι η Επιτροπή όφειλε να λάβει άλλα μέτρα στη θέση της εν λόγω αποφάσεως.

- 72 Πρέπει εξάλλου να επισημανθεί, όπως δέχθηκαν οι διάδικοι κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι ο κανονισμός 4064/89 εξακολουθούσε να έχει εφαρμογή κατά την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 26, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 139/2004 του Συμβουλίου, της 20ής Ιανουαρίου 2004, για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (ΕΕ L 24, σ. 1), που ορίζουν ότι «[ο] κανονισμός ΕΟΚ [...] 4064/89 εξακολουθεί να εφαρμόζεται σε συγκεντρώσεις που αποτέλεσαν αντικείμενο συμφωνίας ή αναγγελίας ή απόκτησης ελέγχου κατά την έννοια του άρθρου 4 παράγραφος 1 του εν λόγω κανονισμού, πριν από την ημερομηνία εφαρμογής του παρόντος κανονισμού».
- 73 Ακολούθως, πρέπει να υπομνησθεί ότι, αντίθετα προς ό,τι υποστηρίζει η προσφεύγουσα, ο κανονισμός 4064/89 και η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με διορθωτικά μέτρα που γίνονται αποδεκτά στο πλαίσιο του κανονισμού 4064/89 και του κανονισμού (ΕΚ) 447/98 της Επιτροπής (ΕΕ 2001, C 68, σ. 3, στο εξής: ανακοίνωση σχετικά με τα διορθωτικά μέτρα) προβαίνουν σε διάκριση μεταξύ των όρων και των υποχρεώσεων που επιβάλλονται στις επιχειρήσεις στο πλαίσιο διαδικασίας εγκρίσεως της συγκεντρώσεως υπό όρους. Έτσι, το άρθρο 8, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 4064/89 προβλέπει ότι η Επιτροπή μπορεί να συνοδεύει την απόφασή της «από όρους και υποχρεώσεις για να εξασφαλιστεί ότι οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις θα τηρήσουν τις δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει έναντι της Επιτροπής όσον αφορά την τροποποίηση του αρχικού σχεδίου συγκέντρωσης». Ειδικότερα, σύμφωνα με το σημείο 12 της ανακοινώσεως σχετικά με τα διορθωτικά μέτρα, «η απαίτηση να επιτευχθεί κάθε μέτρο που οδηγεί σε διορθωτική μεταβολή της αγοράς για την εξάλειψη της δεσπόζουσας θέσης είναι όρος –για παράδειγμα το ότι πρέπει να εκποιηθεί μία δραστηριότητα», ενώ «τα μέτρα εφαρμογής που είναι απαραίτητα για την επίτευξη αυτού του αποτελέσματος αποτελούν υποχρεώσεις που επιβάλλονται στα μέρη, π.χ. ο διορισμός διαχειριστή με την ανέκκλητη εντολή να πωλήσει την εν λόγω επιχείρηση».
- 74 Κατ' εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων, η Επιτροπή επεσήμανε, στην απόφαση της 7ης Ιανουαρίου 2004 περί εγκρίσεως της συγκεντρώσεως υπό όρους, ότι «η απόφαση περί κηρύξεως της κοινοποιηθείσας πράξεως συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά τελεί υπό τον όρο ότι το κοινοποιούν μέρος θα τηρήσει πλήρως τις δεσμεύσεις περί μεταβιβάσεως που αναφέρονται στα σημεία 1 έως 3 και 10 του παραρτήματος II» και ότι «η πλήρης τήρηση των λοιπών δεσμεύσεων που αναφέρονται στο παράρτημα II επιβάλλεται στο κοινοποιούν μέρος υπό τη μορφή υποχρεώσεως» (σημείο 1010).
- 75 Η εν λόγω διάκριση μεταξύ όρων και υποχρεώσεων είναι σημαντική, στο μέτρο που η παράβασή τους δεν επιφέρει τις ίδιες συνέπειες.

- 76 Συγκεκριμένα, το άρθρο 8, παράγραφος 5, στοιχείο β', του κανονισμού 4064/1989 αναφέρει ρητώς ότι, αν οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις παραβούν υποχρέωση που συνοδεύει την απόφαση της Επιτροπής, αυτή μπορεί να την ανακαλέσει. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 14, παράγραφος 2, στοιχείο [α'], του κανονισμού 4064/89, η Επιτροπή μπορεί να επιβάλει πρόστιμο σε επιχειρήσεις που παραβαίνουν μια από τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται με απόφαση. Ομοίως, η ανακοίνωση σχετικά με τα διορθωτικά μέτρα (σημείο 12) προβλέπει ότι, «[ό]ταν οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις παραβιάζουν μια υποχρέωση, η Επιτροπή δύναται να ανακαλέσει τις αποφάσεις κήρυξης του συμβιβάσιμου που έχουν εκδοθεί είτε δυνάμει του άρθρου 6 παράγραφος 2 είτε δυνάμει του άρθρου 8 παράγραφος 2 του κανονισμού για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων, ενεργώντας δυνάμει του άρθρου 6 παράγραφος 3 ή του άρθρου 8 παράγραφος 5 στοιχείο β), αντίστοιχα», και ότι «[ε]νδέχεται επίσης να επιβληθούν πρόστιμα και περιοδικές χρηματικές ποινές στα μέρη όπως ορίζεται στο άρθρο 14 παράγραφος 2 στοιχείο α) και στο άρθρο 15 παράγραφος 2 στοιχείο α) του κανονισμού [4064/89]».
- 77 Αντιθέτως, όσον αφορά την παράβαση όρου, ο κανονισμός 4064/89 δεν προβλέπει ρητώς ειδικές συνέπειες.
- 78 Κατά πάγια νομολογία, για την ερμηνεία μιας διατάξεως του δικαίου της Ένωσης δεν πρέπει να λαμβάνεται υπόψη μόνον το γράμμα της, αλλά και το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται και οι στόχοι που επιδιώκονται με τη ρύθμιση της οποίας αποτελεί μέρος (βλ. απόφαση της 7ης Ιουνίου 2005, VEMW κ.λπ., C-17/03, Συλλογή, EU:C:2005:362, σκέψη 41 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία: απόφαση της 26ης Οκτωβρίου 2010, Γερμανία κατά Επιτροπής, T-236/07, Συλλογή, EU:T:2010:451, σκέψη 44).
- 79 Είναι βέβαιον, αφενός, ότι όρος που ενδεχομένως συνοδεύει απόφαση περί εγκρίσεως συγκεντρώσεως εκδοθείσα δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 8, παράγραφος 2, του κανονισμού 4064/89 συνιστά διαρθρωτικό μέτρο, χωρίς το οποίο η πράξη της συγκεντρώσεως δεν θα μπορούσε να κηρυχθεί συμβατή με την κοινή αγορά. Κατά συνέπεια, σε περίπτωση παραβάσεως του εν λόγω όρου, η πράξη της συγκεντρώσεως δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί συμβατή με την κοινή αγορά. Αφετέρου, σύμφωνα με το άρθρο 8, παράγραφος 4, και το άρθρο 14, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του αυτού κανονισμού, η Επιτροπή μπορεί να διατάξει κάθε κατάλληλη ενέργεια προκειμένου να αποκατασταθεί ο ουσιαστικός ανταγωνισμός και να επιβάλει πρόστιμο στις επιχειρήσεις που δεν λαμβάνουν τα μέτρα που διατάσσονται. Θα αντέβαινε όμως στον ίδιο τον σκοπό των εν λόγω διατάξεων να στερείται η Επιτροπή της δυνατότητας προσφυγής σε αυτές για μόνον τον λόγο ότι οι διατάξεις αυτές δεν αναφέρουν ρητώς την περίπτωση κατά την οποία ένα από τα μέρη θα παρέβαινε όρο από τον οποίο είχε εξαρτηθεί η πράξη της συγκεντρώσεως.
- 80 Από τις διατάξεις που αναφέρθηκαν στην προηγούμενη σκέψη προκύπτει ότι, όταν ένα από τα μέρη παραβαίνει όρο, διαρθρωτικό μέτρο χωρίς το οποίο η συγκέντρωση δεν θα μπορούσε να έχει εγκριθεί, η απόφαση που κηρύσσει την πράξη συμβατή με την κοινή αγορά παύει να ισχύει. Η προαναφερθείσα ερμηνεία επιβεβαιώνεται, εξάλλου, από την ανακοίνωση σχετικά με τα διορθωτικά μέτρα, η οποία προβλέπει, στο σημείο 12, ότι, όταν ο όρος δεν πληρούται, «δεν [επιτυγχάνεται] η κατάσταση που καθιστά τη συγκέντρωση συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά» και «η απόφαση κήρυξης του συμβιβάσιμου μετατρέπεται αυτομάτως σε απόφαση απαγόρευσης». Η εν λόγω ανακοίνωση διευκρινίζει ότι «[σ]ε παρόμοιες περιπτώσεις, η Επιτροπή δύναται, σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 4 του κανονισμού για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων, να διατάξει οποιαδήποτε ενδεδειγμένη ενέργεια είναι απαραίτητη για την αποκατάσταση συνθηκών αποτελεσματικού ανταγωνισμού» και ότι «[ε]ξάλλου, ενδέχεται να επιβληθούν πρόστιμα στα μέρη όπως προβλέπεται στο άρθρο 14 παράγραφος 2 στοιχείο γ'».
- 81 Ομοίως, στο πράσινο βιβλίο της σχετικά με την αναθεώρηση του κανονισμού 4064/89 (COM/2001/0745 τελικό), η Επιτροπή επισήμανε, στο σημείο 223, ότι μπορεί να προσφύγει στις διατάξεις του άρθρου 8, παράγραφος 4, του κανονισμού 4064/89 όταν τα μέρη διαπράττουν σοβαρή παραβίαση των όρων ή των υποχρεώσεων επί τη βάσει των οποίων η Επιτροπή μπόρεσε να εγκρίνει

τη συγκέντρωση και ότι, εάν έχει παραβιασθεί κάποιος όρος, η παραβίαση σημαίνει αυτοδικαίως ότι η συγκέντρωση είναι παράνομη, ενώ εάν έχει αθετηθεί κάποια υποχρέωση επιτρέπεται η ανάκληση της εγκριτικής αποφάσεως.

- 82 Τέλος, ο κανονισμός 139/2004, που κατήγγησε και αντικατέστησε τον κανονισμό 4064/89, αναφέρει κατά τρόπο ανάλογο στην αιτιολογική σκέψη 31, σχετικά με τα μέσα που διαθέτει η Επιτροπή για να εξασφαλίζει την τήρηση των δεσμεύσεων, ότι, «[σ]ε περιπτώσεις αδυναμίας τήρησης ενός όρου που υπάρχει σε απόφαση με την οποία κηρύσσεται η συγκέντρωση συμβατή με την κοινή αγορά, το γεγονός που θα καθιστούσε τη συγκέντρωση συμβατή με την κοινή αγορά δεν εκπληρώνεται και, επομένως, η συγκέντρωση, όπως πραγματοποιείται, δεν μπορεί να λάβει την έγκριση της Επιτροπής», ότι, «[κ]ατά συνέπεια, εάν πραγματοποιηθεί η συγκέντρωση, θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως μη κοινοποιηθείσα συγκέντρωση που πραγματοποιήθηκε χωρίς άδεια» και ότι «[ε]πιπλέον, στις περιπτώσεις που η Επιτροπή έχει ήδη διαπιστώσει ότι, λόγω της μη τήρησης ενός όρου, η συγκέντρωση δεν είναι συμβατή με την κοινή αγορά, θα πρέπει να έχει την εξουσία να διατάσσει άμεσα τη διάλυση της συγκέντρωσης προκειμένου να αποκατασταθούν οι συνθήκες που επικρατούσαν πριν από την πραγματοποίησή της». Αντιθέτως, «[σ]ε περίπτωση που μια υποχρέωση που συνδέεται με απόφαση με την οποία κηρύσσεται η συγκέντρωση συμβατή με την κοινή αγορά δεν τηρείται, η Επιτροπή θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να ανακαλεί την απόφασή της» και «[ε]πίσης η Επιτροπή θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να επιβάλει χρηματικά πρόστιμα σε περίπτωση μη τήρησης των όρων ή των υποχρεώσεων».
- 83 Από όλα όσα προαναφέρθηκαν, ιδίως ανωτέρω στη σκέψη 76, προκύπτει ότι, κατ' εφαρμογήν των διατάξεων του άρθρου 8, παράγραφος 5, στοιχείο β', και του άρθρου 14, παράγραφος 2, του κανονισμού 4064/89, σε περίπτωση αθέτησης υποχρεώσεως που προβλέπεται από απόφαση περί κηρύξεως συγκεντρώσεως συμβατής με την κοινή αγορά, η Επιτροπή δύναται να ανακαλέσει την εν λόγω απόφαση και να επιβάλει πρόστιμο στην επιχείρηση που αθέτησε την εν λόγω υποχρέωση, αλλά δεν είναι υποχρεωμένη να λάβει τέτοιου είδους μέτρα.
- 84 Στην υπό κρίση περίπτωση, από την απόφαση της 7ης Ιανουαρίου 2004 περί εγκρίσεως της συγκεντρώσεως υπό όρους προκύπτει ότι «η απόφαση περί κηρύξεως της κοινοποιηθείσας πράξεως συμβιβάσιμης με την κοινή αγορά τελεί υπό τον όρο ότι το κοινοποιούν μέρος θα τηρήσει πλήρως τις δεσμεύσεις περί μεταβιβάσεως που αναφέρονται στα σημεία 1 έως 3 και 10 του παραρτήματος II» και ότι «[η] πλήρης τήρηση των λοιπών δεσμεύσεων που αναφέρονται στο παράρτημα II επιβάλλεται στο κοινοποιούν μέρος υπό τη μορφή υποχρεώσεως» (σημείο 1010). Στο διατακτικό της εν λόγω αποφάσεως, η Επιτροπή υιοθετεί την ίδια διάκριση, δεδομένου ότι το άρθρο 2 ορίζει ότι το άρθρο 1, που κηρύσσει την πράξη συμβατή με την κοινή αγορά «ισχύει υπό τον όρο να τηρηθούν στο ακέραιο οι αναφερόμενες στα σημεία 1 έως 3 και 10 του παραρτήματος II δεσμεύσεις που ανέλαβε η Lagardère», ενώ το άρθρο 3 διευκρινίζει ότι «η παρούσα απόφαση συνοδεύεται από την υποχρέωση της Lagardère να τηρήσει στο ακέραιο τις λοιπές περιγραφόμενες στο παράρτημα II δεσμεύσεις. Ο διορισμός όμως ανεξάρτητου εντολοδόχου προβλεπόταν στην παράγραφο 15 του παραρτήματος II και, κατά συνέπεια, αποτελούσε υποχρέωση και όχι όρο, αντίθετα προς ό,τι υποστηρίζει η προσφεύγουσα. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη ούτε να ανακαλέσει την απόφαση της 7ης Ιανουαρίου 2004 περί εγκρίσεως της συγκεντρώσεως υπό όρους ούτε να επιβάλει πρόστιμο στη Lagardère.
- 85 Επικουρικώς, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε να αναχθεί στην ημερομηνία της 30ής Ιουλίου 2004 για να εκδώσει την προσβαλλόμενη απόφαση, διότι η έλλειψη ανεξαρτησίας του εντολοδόχου καθιστά ελαττωματικές όλες τις πράξεις που διενεργήθηκαν από τον εντολοδόχο ή υπό την επίβλεψή του.
- 86 Αφενός, από την ανωτέρω σκέψη 58 προκύπτει ότι, σύμφωνα με τη νομολογία, η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη να επαναλάβει τη διαδικασία παρά μόνον από το συγκεκριμένο σημείο στο οποίο εμφιλοχώρησε η διαπιστωθείσα παρατυπία, δεδομένου ότι η ακύρωση πράξεως δεν επηρεάζει κατ'

ανάγκη τη νομιμότητα των προπαρασκευαστικών πράξεων. Εντούτοις, είναι βέβαιον ότι η παρανομία που διαπίστωσε το Γενικό Δικαστήριο με την απόφαση T-452/04, σκέψη 15 ανωτέρω (EU:T:2010:385) αφορούσε μόνον την έκθεση του πρώτου εντολοδόχου και την πρώτη απόφαση περί εγκρίσεως.

- 87 Αφετέρου, από τις ανωτέρω σκέψεις 62 έως 64 προκύπτει ότι το Γενικό Δικαστήριο κλήθηκε, στην υπόθεση που οδήγησε στην έκδοση της αποφάσεως T-452/04, σκέψη 15 ανωτέρω (EU:T:2010:385), να αποφανθεί αποκλειστικώς και μόνον επί του ζητήματος της ανεξαρτησίας του πρώτου εντολοδόχου και επί των συνεπειών που θα είχε ενδεχόμενη έλλειψη ανεξαρτησίας του για την έκθεσή του αξιολογήσεως της υποψηφιότητας της Wendel και για την πρώτη απόφαση περί εγκρίσεως, καθόσον η προσφεύγουσα δεν αμφισβήτησε το σύνολο των προηγούμενων πράξεων του πρώτου εντολοδόχου.
- 88 Οι παρεμβαίνουσες υπογραμμίζουν, εξάλλου, ότι η Επιτροπή δεν θα μπορούσε να προβεί ουσιαστικά σε επαναφορά των στοιχείων του ενεργητικού της Editis στην προτέρα κατάσταση, καθόσον είχε παρέλθει διάστημα μεγαλύτερο των οκτώ ετών αφότου έλαβαν χώρα τα πραγματικά περιστατικά, και όφειλε να τηρήσει τις αρχές της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της ασφάλειας δικαίου έναντι των ιδίων και της Planeta.
- 89 Εφόσον από όσα προαναφέρθηκαν προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη να προβεί σε επαναφορά των στοιχείων του ενεργητικού της Editis στην προτέρα κατάσταση προκειμένου να εκτελέσει την απόφαση T-452/04, σκέψη 15 ανωτέρω (EU:T:2010:385), μόνον ως εκ περισσού πρέπει να εξεταστεί το ζήτημα κατά πόσον η ανάκληση εκ μέρους της Επιτροπής της αποφάσεως της 7ης Ιανουαρίου 2004 περί εγκρίσεως της συγκεντρώσεως υπό όρους θα ήταν αντίθετη προς τις αρχές της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της ασφάλειας δικαίου.
- 90 Πρέπει, κατ' αρχάς, να υπομνησθεί ότι η αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, που αποτελεί θεμελιώδη αρχή του δικαίου της Ένωσης (απόφαση της 5ης Μαΐου 1981, Dürbeck, 112/80, Συλλογή, EU:C:1981:94, σκέψη 48), είναι απόρροια της αρχής της ασφαλείας δικαίου που επιβάλλει όπως οι κανόνες δικαίου είναι σαφείς και επακριβείς, αποβλέπει δε στο να εξασφαλίζει το προβλέψιμο των καταστάσεων και των εννόμων σχέσεων που διέπει το δίκαιο της Ένωσης (απόφαση της 15ης Φεβρουαρίου 1996, Duff κ.λπ., C-63/93, Συλλογή, EU:C:1996:51, σκέψη 20).
- 91 Κατά πάγια νομολογία, κάθε ιδιώτης στον οποίο κάποιο θεσμικό όργανο της Ένωσης δημιουργήσει βάσιμες προσδοκίες δικαιούται να επικαλεστεί την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης [βλ. απόφαση της 11ης Μαρτίου 1987, Van den Bergh en Jurgens και Van Dijk Food Products (Lorik) κατά ΕΟΚ, 265/85, Συλλογή, EU:C:1987:121, σκέψη 44 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία]. Το δικαίωμα επικλήσεως της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης προϋποθέτει τη συνδρομή τριών σωρευτικών προϋποθέσεων. Πρώτον, πρέπει να έχουν δοθεί από τη διοίκηση της Ένωσης στον ενδιαφερόμενο συγκεκριμένες, άνευ όρων και συγκλίνουσες διασφαλίσεις, προερχόμενες από αρμόδιες και αξιόπιστες πηγές. Δεύτερον, οι διασφαλίσεις αυτές πρέπει να μπορούν να δημιουργήσουν θεμιτή προσδοκία σ' αυτόν προς τον οποίο απευθύνονται. Τρίτον, οι δοθείσες διασφαλίσεις πρέπει να είναι σύμφωνες προς τους ισχύοντες κανόνες (βλ. απόφαση της 30ής Ιουνίου 2005, Branco κατά Επιτροπής, T-347/03, Συλλογή, EU:T:2005:265, σκέψη 102 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία· αποφάσεις της 23ης Φεβρουαρίου 2006, Cementbouw Handel & Industrie κατά Επιτροπής, T-282/02, Συλλογή, EU:T:2006:64, σκέψη 77, και της 30ής Ιουνίου 2009, CREM κατά Επιτροπής, T-444/07, Συλλογή, EU:T:2009:227, σκέψη 126).
- 92 Οι παρεμβαίνουσες προσπαθούν να μετριάσουν την προαναφερθείσα τρίτη προϋπόθεση, υποστηρίζοντας ότι μόνον επιχείρηση που είναι υπαίτια προφανούς παραβιάσεως της ισχύουσας νομοθεσίας δεν θα μπορούσε να επικαλεστεί την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Εντούτοις, η νομολογία που επικαλούνται (αποφάσεις της 12ης Δεκεμβρίου 1985, Sideradria κατά Επιτροπής, 67/84, Συλλογή, EU:C:1985:506, σκέψη 21· της 24ης Απριλίου 1996, Industrias Pesqueras Campos κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-551/93 και T-231/94 έως T-234/94, Συλλογή, EU:T:1996:54, σκέψη 76, και της 19ης Μαρτίου 1997, Oliveira κατά Επιτροπής, T-73/95, Συλλογή, EU:T:1997:39, σκέψη 28) δεν είναι κρίσιμη στην προκειμένη περίπτωση, καθόσον, προκειμένου να

εκτιμηθεί αν πληρούται η τρίτη προϋπόθεση που θέτει η αναφερόμενη στην προηγούμενη σκέψη νομολογία, δεν απαιτείται να εξακριβωθεί κατά πόσον οι παρεμβαίνουσες παραβίασαν προδήλως την ισχύουσα νομοθεσία, αλλά κατά πόσον η Επιτροπή, εγκρίνοντας τη Wendel ως αγοράστρια μολονότι η υποψηφιότητά της είχε εκτιμηθεί από μη ανεξάρτητο εντολοδόχο, παραβίασε τους ισχύοντες κανόνες, δηλαδή τις δεσμεύσεις που περιλαμβάνονται στην απόφαση της 7ης Ιανουαρίου 2004 περί εγκρίσεως της συγκεντρώσεως υπό όρους. Σύμφωνα όμως με τη νομολογία, δεν έχει σημασία κατά πόσον η διοίκηση παραβίασε κατά τρόπο προφανή την κρίσιμη νομοθεσία. Εξάλλου, η ίδια η Επιτροπή δέχθηκε, στο σημείο 62 του υπομνήματός της αντικρούσεως, ότι η νομολογία απέκλειε, κατ' αρχήν, την προστασία βάσει της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης σε μια περίπτωση όπως η υπό κρίση.

- 93 Εν πάση περιπτώσει, κατά πάγια νομολογία, καίτοι πρέπει να λαμβάνεται πρόνοια να τηρούνται οι επιταγές της ασφάλειας δικαίου που συνιστά προστασία των ιδιωτικών συμφερόντων, οι επιταγές αυτές πρέπει επίσης να σταθμίζονται με τις επιταγές της αρχής της νομιμότητας που προστατεύει δημόσια συμφέροντα και να ευνοούνται αυτά, όταν η διατήρηση των παρατυπιών είναι ικανή να αποτελέσει παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 22ας Μαρτίου 1961, *Snupat* κατά Ανωτάτης Αρχής, 42/59 και 49/59, Συλλογή, EU:C:1961:5 της 12ης Ιουλίου 1962, *Koninklijke Nederlandsche Hoogovens en Staalfabrieken* κατά Ανωτάτης Αρχής, 14/61, Συλλογή, EU:C:1962:28, και της 13ης Μαρτίου 2003, *José Martí Peix* κατά Επιτροπής, T-125/01, Συλλογή, EU:T:2003:7213, σκέψη 111).
- 94 Από το σύνολο όσων προαναφέρθηκαν προκύπτει ότι οι αρχές της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της ασφάλειας δικαίου δεν θα εμπόδιζαν την Επιτροπή να ανακαλέσει, εφόσον το έκρινε σκόπιμο, την απόφαση της 7ης Ιανουαρίου 2004 περί εγκρίσεως της συγκεντρώσεως υπό όρους.
- 95 Τέλος, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή παρέβη το άρθρο 266 ΣΛΕΕ, καθόσον, αφενός, δεν μπορεί να έλαβε σοβαρά υπόψη την έκθεση του νέου εντολοδόχου, η οποία της υποβλήθηκε το πρώτον την παραμονή της εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως και, αφετέρου, αυτός ο νέος εντολοδόχος συνέταξε ελλιπή και εγκωμιαστική έκθεση.
- 96 Όσον αφορά το γεγονός ότι η έκθεση του νέου εντολοδόχου υποβλήθηκε στην Επιτροπή το πρώτον την παραμονή της εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή επισήμανε, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι ο νέος εντολοδόχος είχε υποβάλει το κείμενο της εκθέσεώς του στην αγγλική γλώσσα τρεις μήνες πριν την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως, παρέχοντάς της με τον τρόπο αυτό τη δυνατότητα να λάβει πλήρως γνώση του περιεχομένου της. Σε κάθε περίπτωση, από την ίδια τη διατύπωση της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι η Επιτροπή έλαβε δεόντως υπόψη την έκθεση του νέου εντολοδόχου.
- 97 Εκτός αυτού, από το σημείο 28 των κατευθυντηρίων γραμμών της Επιτροπής της 2ας Μαΐου 2003, σχετικά με τα υποδείγματα δεσμεύσεων εκποίσεως και εντολής εντολοδόχου, προκύπτει ότι η έκθεση αξιολογήσεως που συνέταξε ο εντολοδόχος αποτελεί απλώς ένα στοιχείο στο πλαίσιο της εκτιμήσεως της Επιτροπής, καθόσον αυτή δεν δεσμεύεται από την εν λόγω γνωμοδότηση και εξακολουθεί να υποχρεούται σε διεξαγωγή της αναγκαίας έρευνας προκειμένου να βεβαιωθεί ότι ο αγοραστής πράγματι πληροί τα κριτήρια εγκρίσεως (προτάσεις του γενικού εισαγγελέα J. Mazák στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις Επιτροπή και Lagardère κατά Éditions Odile Jacob, C-553/10 P και C-554/10 P, σκέψη 23 ανωτέρω, EU:C:2012:173, σημεία 55 έως 57). Εξάλλου, το Γενικό Δικαστήριο έχει υπενθυμίσει, όσον αφορά το άρθρο 82 ΕΚ, ότι η Επιτροπή δεν μπορεί να μεταβιβάσει σε τρίτο τις ερευνητικές και εκτελεστικές εξουσίες που της απονέμει ο κανονισμός 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτος κανονισμός εφαρμογής των άρθρων [81 ΕΚ] και [82 ΕΚ] (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 25) (απόφαση της 17ης Σεπτεμβρίου 2007, *Microsoft* κατά Επιτροπής, T-201/04, Συλλογή, EU:T:2007:289, σκέψη 1264). Στην προκειμένη περίπτωση, από τα σημεία 24 και 25 της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν στηρίχθηκε μόνο στην έκθεση του νέου εντολοδόχου, αλλά και σε πολλές άλλες πληροφορίες, ήτοι στην αίτηση εγκρίσεως της Lagardère, στις

από 21 Ιουνίου 2004 γραπτές απαντήσεις της Lagardère και της Wendel στο αίτημά της για παροχή πληροφοριών, σε πληροφορίες που παρέσχε η Wendel σε σύσκεψη που είχε μαζί της, σε ανταλλαγή απόψεων στην οποία προέβη με τις οργανώσεις εκπροσωπήσεως του προσωπικού της Eeditis, καθώς και στις απαντήσεις της Wendel και της Lagardère στα αιτήματα παροχής πληροφοριών που διατυπώθηκαν το 2011 και στις συσκέψεις με τις τελευταίες που έλαβαν χώρα το 2011. Κατά συνέπεια, μόνον το γεγονός ότι η έκθεση του νέου εντολοδόχου περιήλθε στην Επιτροπή το πρώτον την παραμονή της εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, ακόμη και αν θεωρηθεί αποδεδειγμένο, δεν καθιστά την προσβαλλόμενη απόφαση ελαττωματική.

98 Όσον αφορά το επιχείρημα ότι ο νέος εντολοδόχος είχε συντάξει έκθεση ελλιπή και εγκωμιαστική, που αποσκοπούσε μόνο στη διόρθωση του σφάλματος της Επιτροπής, η προσφεύγουσα δεν προσκομίζει κανένα στοιχείο προς στήριξη του εν λόγω επιχειρήματος, εκτός από την επίκληση ενός αποσπάσματος της εν λόγω εκθέσεως, που αφορά την εξέταση της εκτάσεως των στοιχείων του ενεργητικού που περιελήφθησαν στη μεταβίβαση που συνήφθη το 2004 μεταξύ της Lagardère και της Wendel, σε σχέση με την έκταση που προβλεπόταν στις δεσμεύσεις. Εντούτοις, στο εν λόγω απόσπασμα της εκθέσεως, ο εντολοδόχος ανέφερε μεν ότι η εξέταση στην οποία προέβη δεν του επέτρεπε να εξακριβώσει κατά πόσον η εκχώρηση των δραστηριοτήτων ορισμένων νομικών οντοτήτων είχε πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τις εν λόγω δεσμεύσεις, πλην όμως διευκρίνισε ότι «σε κάθε περίπτωση, όλες οι συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων υπέκειντο στις υποχρεώσεις διατηρήσεως της μεταβιβαζομένης δραστηριότητας, όπως οι υποχρεώσεις αυτές εκτίθενται στις δεσμεύσεις, υπό την εποπτεία του τότε εντολοδόχου» (σ. 29) και από αυτό συνήγαγε ότι κανένα στοιχείο δεν υποδήλωνε ότι η έκταση των συναλλαγών διέφερε ουσιωδώς σε σχέση με την έκταση των στοιχείων του ενεργητικού που έπρεπε να μεταβιβαστούν σύμφωνα με τις δεσμεύσεις (σ. 30).

99 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.

– Επί της παραβιάσεως της αρχής της μη αναδρομικότητας

100 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή, εκδίδοντας την προσβαλλόμενη απόφαση με ισχύ από 30 Ιουλίου 2004, παραβίασε την αρχή της μη αναδρομικότητας, διότι οι πράξεις της Ένωσης δεν μπορούν να έχουν αναδρομική ισχύ παρά μόνον σε εξαιρετικές περιπτώσεις συνδεόμενες με σκοπό δημοσίου συμφέροντος.

101 Η Επιτροπή και οι παρεμβαίνουσες αντικρούουν τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας.

102 Πρέπει να υπομνησθεί ότι η ακυρωτική δικαστική απόφαση έχει κατ' ανάγκη αναδρομικό αποτέλεσμα, δεδομένου ότι η διαπίστωση της παρανομίας ανατρέχει στην ημερομηνία θέσεως σε ισχύ της πράξεως που ακυρώθηκε (απόφαση Αστερίς κ.λπ. κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στην σκέψη 56, EU:C:1988:199, σκέψη 30· βλ. επίσης, συναφώς, απόφαση της 12ης Φεβρουαρίου 2008, CELF και ministre de la Culture et de la Communication, C-199/06, Συλλογή, EU:C:2008:79, σκέψη 61). Εντούτοις επιβάλλεται να γίνει διάκριση μεταξύ του ζητήματος αυτού και του ζητήματος του αναδρομικού χαρακτήρα της νέας αποφάσεως που εξέδωσε η διοίκηση για να αντικαταστήσει την πράξη που ακυρώθηκε. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τη νομολογία, η αρχή της ασφάλειας των εννόμων καταστάσεων, που αποτελεί γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης (απόφαση της 9ης Ιουλίου 1969, Portelange, 10/69, Συλλογή, EU:C:1969:36) αντιτίθεται, κατά γενικό κανόνα, στον καθορισμό ενάρξεως της χρονικής ισχύος των πράξεων από ημερομηνία προγενέστερη της δημοσιεύσεώς τους. Κατά πάγια νομολογία, επιτρέπεται εντούτοις, κατ' εξαίρεση, το αντίθετο, όταν το επιβάλλει ο επιδιωκόμενος σκοπός και όταν η δικαιολογημένη εμπιστοσύνη των ενδιαφερομένων γίνεται πλήρως σεβαστή (αποφάσεις της 25ης Ιανουαρίου 1979, Racke, 98/78, Συλλογή, EU:C:1979:14, σκέψη 20· της 30ής Σεπτεμβρίου 1982, Amylum κατά Συμβουλίου, 108/81, Συλλογή, EU:C:1982:322, σκέψη 4, και Fédesa κ.λπ., προπαρατεθείσα στη σκέψη 58, EU:C:1990:391, σκέψη 45).

- 103 Αντιθέτως προς ό,τι υποστηρίζει η Lagardère, η νομολογία δεν στηρίζεται σε διάκριση μεταξύ των ατομικών αποφάσεων και των κανονιστικών πράξεων. Είναι αλήθεια ότι οι αποφάσεις με τις οποίες το Δικαστήριο αναφέρθηκε στην αρχή της μη αναδρομικότητας αφορούσαν οδηγίες ή κανονισμούς. Εντούτοις, με τις αποφάσεις αυτές, το Δικαστήριο αναφέρθηκε στις πράξεις της Ένωσης στο σύνολό τους και όχι μόνον στις κανονιστικές πράξεις. Επιπλέον, το Δικαστήριο έχει επισημάνει, συγκεκριμένα όσον αφορά τη δυνατότητα λήψεως ενός μέτρου με αναδρομική ισχύ κατόπιν ακυρωτικής δικαστικής απόφασης, ότι έπρεπε να κριθεί αν η αρχή της οφειλόμενης στους ενδιαφερομένους ασφάλειας δικαίου ήταν αντίθετη στην αναδρομική επαναφορά των εν λόγω διατάξεων, είτε επρόκειτο για κανονισμούς είτε για ατομικά μέτρα (απόφαση της 30ής Σεπτεμβρίου 1982, *Roquette Frères* κατά Συμβουλίου, 110/81, Συλλογή, EU:C:1982:323, σκέψη 21). Οι τρεις αποφάσεις του Γενικού Δικαστηρίου που επικαλείται η Lagardère στο υπόμνημά της παρεμβάσεως [αποφάσεις O2 (Germany) κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στην σκέψη 58, EU:T:2006:116, σκέψη 48· της 27ης Σεπτεμβρίου 2006, *GlaxoSmithKline Services* κατά Επιτροπής, T-168/01, Συλλογή, EU:T:2006:265, σκέψη 320, και της 9ης Σεπτεμβρίου 2008, *Bayer CropScience* κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-75/06, Συλλογή, EU:T:2008:317, σκέψεις 63 και 64] δεν αφορούν, εξάλλου, το ζήτημα της νομιμότητας αναδρομικής ατομικής απόφασης που εκδίδεται κατόπιν δικαστικής ακυρώσεως, αλλά το ζήτημα της ημερομηνίας στην οποία πρέπει να αναχθεί ο εκδότης της πράξεως που ακυρώθηκε για να εκδώσει την πράξη που την αντικαθιστά, προκειμένου να καθοριστούν τα κρίσιμα πραγματικά περιστατικά και η εφαρμοστέα νομοθεσία. Όσον αφορά την απόφαση C και F κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στην σκέψη 55 (EU:F:2007:66), την οποία επίσης επικαλείται η Lagardère, επιβάλλεται η επισήμανση ότι το Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης έκρινε ότι το οικείο θεσμικό όργανο μπορούσε, στη συγκεκριμένη περίπτωση, να εκδώσει αναδρομικό ατομικό μέτρο συνταξιοδότησεως του προσφεύγοντος και χορηγήσεως σε αυτόν συντάξεως αναπηρίας, καθόσον η προηγούμενη απόφαση είχε ακυρωθεί από τον δικαστή της Ένωσης λόγω της εσφαλμένης νομικής της βάσεως. Αντιθέτως, το Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης δεν αποφάνθηκε γενικώς επί της δυνατότητας εκδόσεως αναδρομικής ατομικής απόφασης. Επιπλέον, στην υπόθεση εκείνη, το ληφθέν αναδρομικό μέτρο, το οποίο αφορούσε μόνον τον προσφεύγοντα, δεν μπορούσε να θίξει *a priori* τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη τρίτου.
- 104 Κατά συνέπεια, πρέπει να εξακριβωθεί κατά πόσον τηρήθηκαν στην υπό κρίση υπόθεση τα δύο κριτήρια που έχει ορίσει η νομολογία για το επιτρεπτό της εκδόσεως διοικητικής πράξεως με αναδρομική ισχύ.
- 105 Όσον αφορά το πρώτο κριτήριο που αφορά τον επιδιωκόμενο σκοπό, πρέπει, σύμφωνα με την προπαρατεθείσα στη σκέψη 102 νομολογία, να εξετασθεί κατά πόσον η προσβαλλόμενη απόφαση επιδίωκε σκοπό δημοσίου συμφέροντος. Απεναντίας, η νομολογία δεν αναφέρεται, αντιθέτως προς ό,τι υποστηρίζει η προσφεύγουσα, στην ανάγκη υπάρξεως επιτακτικού δημοσίου συμφέροντος.
- 106 Στην υπό κρίση περίπτωση, η έκδοση νέας απόφασης περί εγκρίσεως με αναδρομική ισχύ αποσκοπούσε στην ικανοποίηση περισσότερων σκοπών δημοσίου συμφέροντος. Συγκεκριμένα, η νέα απόφαση είχε ως σκοπό να θεραπεύσει την έλλειψη νομιμότητας που επικρίθηκε με την απόφαση T-452/04, σκέψη 15 ανωτέρω (EU:T:2010:385). Η τήρηση της νομιμότητας και του δεδικασμένου εκ μέρους της διοικήσεως αποτελεί, προφανώς, σκοπό δημοσίου συμφέροντος. Εξάλλου, η νέα απόφαση αποσκοπούσε στην πλήρωση του νομικού κενού που προκάλεσε η ακύρωση από τον δικαστή της Ένωσης της πρώτης απόφασης περί εγκρίσεως και, συνεπώς, στην προστασία της ασφάλειας δικαίου για τις επιχειρήσεις που υπόκεινται στην εφαρμογή του κανονισμού 4064/89 και συμμετείχαν στη συγκέντρωση του 2004, καθώς και στη συναλλαγή που έλαβε χώρα το 2008. Πράγματι, από τις αιτιολογικές σκέψεις 7 και 17 του εν λόγω κανονισμού προκύπτει ότι ο κύριος σκοπός του είναι να εξασφαλίσει τον αποτελεσματικό έλεγχο των συγκεντρώσεων και την ασφάλεια δικαίου για τις επιχειρήσεις επί των οποίων εφαρμόζεται (βλ. απόφαση της 20ής Νοεμβρίου 2002, *Lagardère* και *Canal+* κατά Επιτροπής, T-251/00, Συλλογή, EU:T:2002:278, σκέψη 97 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 107 Το δεύτερο κριτήριο που επιτρέπει στη διοίκηση την έκδοση πράξεως με αναδρομική ισχύ, το οποίο αφορά τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη, έχει ως σκοπό να εξασφαλίσει ότι η ατομική διοικητική πράξη με αναδρομική ισχύ δεν θίγει ούτε τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη των προσώπων τα οποία αφορά άμεσα ούτε τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη των τρίτων προσώπων.
- 108 Πρώτον, οι διάδικοι δεν αμφισβητούν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν θίγει τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη των παρεμβαινουσών ή της Planeta. Κατά συνέπεια, δεν χρειάζεται να εξεταστούν τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας σύμφωνα με τα οποία αυτές οι τρεις εταιρίες δεν θα μπορούσαν, σε κάθε περίπτωση, να επικαλεστούν την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Δεύτερον, όσον αφορά την προσφεύγουσα, πρέπει, αντίθετα προς ό,τι αυτή υποστηρίζει, να γίνει δεκτό ότι η αρχή της «δικαιολογημένης εμπιστοσύνης στην ορθή εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων» δεν εμπόδιζε την έκδοση νέας απόφασεως περί εγκρίσεως με αναδρομική ισχύ, καθόσον η εφαρμογή των δεσμεύσεων που προέβλεπε η απόφαση της 7ης Ιανουαρίου 2004 περί εγκρίσεως της συγκεντρώσεως υπό όρους, που εξακολουθούσε να δεσμεύει την Lagardère, συνεπαγόταν, αφενός, ότι η Lagardère θα πρότεινε στην Επιτροπή την έγκριση αγοραστή των στοιχείων του ενεργητικού που έπρεπε να μεταπωληθούν και, αφετέρου, ότι η Επιτροπή θα αποφαινόταν επί της προτάσεως της Lagardère σχετικά με τον αγοραστή. Έχει κριθεί ότι, αντιθέτως, η άρνηση θεσμικού οργάνου να εκτελέσει απόφαση δικαστηρίου της Ένωσης συνιστά προσβολή της εμπιστοσύνης που κάθε υποκείμενο δικαίου πρέπει να έχει στο νομικό σύστημα της Ένωσης, το οποίο στηρίζεται, μεταξύ άλλων, στον σεβασμό των αποφάσεων που εκδίδουν τα δικαιοδοτικά όργανα της Ένωσης (απόφαση της 12ης Δεκεμβρίου 2000, Hautem κατά ΕΤΕπ, T-11/00, Συλλογή, EU:T:2000:295, σκέψη 51). Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η παράλειψη της Επιτροπής να εκδώσει νέα απόφαση περί εγκρίσεως θα μπορούσε να θίξει την αρχή του σεβασμού των δικαστικών αποφάσεων. Επιπλέον, η προσφεύγουσα δεν θα μπορούσε να υποστηρίξει ότι η Επιτροπή της δημιούργησε βάσιμες ελπίδες ότι θα μπορούσε να οριστεί η ίδια αγοράστρια των στοιχείων του ενεργητικού της Editis, καθόσον μόνη η Lagardère ήταν αρμόδια να προτείνει αγοραστή στην Επιτροπή (βλ. ανωτέρω σκέψη 40).
- 109 Συμπερασματικά, στην υπό κρίση περίπτωση συνέτρεχαν αμφότερα τα κριτήρια που έχει ορίσει η νομολογία για το επιτρεπτό της εκδόσεως διοικητικής πράξεως με αναδρομικό αποτέλεσμα.
- 110 Τέλος, η προσφεύγουσα υπογραμμίζει ότι ούτε το Δικαστήριο ούτε το Γενικό Δικαστήριο έκριναν απαραίτητο να διαφοροποιήσουν χρονικά τα αποτελέσματα της αποφάσεως T-452/04, σκέψη 15 ανωτέρω (EU:T:2010:385), πράγμα που σημαίνει ότι τα εν λόγω δικαιοδοτικά όργανα δεν έκριναν αναγκαίο να ισχυροποιήσουν αναδρομικά την πρώτη απόφαση περί εγκρίσεως.
- 111 Οι διατάξεις του άρθρου 264, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ επιτρέπουν στον δικαστή της Ένωσης να περιορίσει το αναδρομικό αποτέλεσμα των ακυρωτικών του αποφάσεων, παρέχοντάς του τη δυνατότητα να προσδιορίζει, εφόσον το κρίνει αναγκαίο, τα αποτελέσματα της ακυρωθείσας πράξεως που θεωρούνται οριστικά για το παρελθόν. Κατά συνέπεια, ο δικαστής μπορεί να αποφασίσει τη διατήρηση των αποτελεσμάτων πράξεως που ακυρώθηκε αυτεπαγγέλτως (απόφαση της 1ης Απριλίου 2008, Κοινοβούλιο και Δανία κατά Επιτροπής, C-14/06 και C-295/06, Συλλογή, EU:C:2008:176, σκέψεις 84 έως 86) ή κατόπιν αιτήματος των διαδίκων. Εντούτοις, το γεγονός ότι ούτε το Γενικό Δικαστήριο ούτε το Δικαστήριο έκριναν αναγκαίο να περιορίσουν την αναδρομική ισχύ της αποφάσεως T-452/04, σκέψη 15 ανωτέρω (EU:T:2010:385) δεν σημαίνει ότι τα δικαιοδοτικά όργανα έκριναν ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε να εκδώσει νέα απόφαση περί εγκρίσεως με αναδρομική ισχύ. Πράγματι, αφενός, η χρονική διαφοροποίηση των αποτελεσμάτων δικαστικής αποφάσεως αποτελεί δυνατότητα και όχι υποχρέωση του δικαστή. Αφετέρου, υπενθυμίζεται ότι η Επιτροπή δεν περιορίστηκε στο να ισχυροποιήσει αναδρομικώς την πρώτη απόφαση περί εγκρίσεως, αλλά διόρισε ανεξάρτητο νέο εντολοδόχο και ακολούθως εκτίμησε, βάσει της εκθέσεως που συνέταξε ο τελευταίος και της δικής της αναλύσεως, κατά πόσον η Wendel πληρούσε τις προϋποθέσεις που προέβλεπε η απόφαση της 7ης Ιανουαρίου 2004 περί εγκρίσεως της συγκεντρώσεως υπό όρους σχετικά με τον αγοραστή των στοιχείων του ενεργητικού της Editis.

112 Από το σύνολο όσων προαναφέρθηκαν προκύπτει ότι το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να κριθεί αβάσιμο. Επομένως, ο πρώτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του

Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από έλλειψη νομικής βάσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως

113 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η διαπίστωση του Γενικού Δικαστηρίου ότι η Lagardère παρέβη ορισμένες από τις δεσμεύσεις της είχε ως αποτέλεσμα να καταστεί ανεφάρμοστη η έγκριση της συγκεντρώσεως και ότι η προσβαλλόμενη απόφαση στερείται, κατά συνέπεια, νομικής βάσεως. Πράγματι, εφόσον η Lagardère ενήργησε κατά παράβαση των παραγράφων 1 και 10 των δεσμεύσεών της, η Επιτροπή δεν θα μπορούσε πλέον να εφαρμόσει την απόφαση της 7ης Ιανουαρίου 2004 περί εγκρίσεως της συγκεντρώσεως υπό όρους.

114 Η Επιτροπή και οι παρεμβαίνουσες αντικρούουν τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας. Η Lagardère εκτιμά, εξάλλου, ότι ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως είναι απαράδεκτος, καθόσον η προσφεύγουσα δεν μπορεί να επικαλεστεί την έλλειψη νομιμότητας της αποφάσεως της 7ης Ιανουαρίου 2004 περί εγκρίσεως της συγκεντρώσεως υπό όρους.

– Επί του παραδεκτού του δευτέρου λόγου ακυρώσεως

115 Η Lagardère υποστηρίζει ότι ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως είναι απαράδεκτος, διότι η απόφαση της 7ης Ιανουαρίου 2004 περί εγκρίσεως της συγκεντρώσεως υπό όρους κατέστη απρόσβλητη κατόπιν της δημοσιεύσεως της αποφάσεως C-551/10 P, σκέψη 23 ανωτέρω (EU:C:2012:681) και η προσφεύγουσα δεν μπορεί πλέον να επικαλεστεί την έλλειψη νομιμότητάς της.

116 Χωρίς να είναι αναγκαίο το Γενικό Δικαστήριο να αποφανθεί επί του παραδεκτού της, η εν λόγω επιχειρηματολογία δεν μπορεί παρά να απορριφθεί, καθόσον η προσφεύγουσα δεν υποστηρίζει ότι η απόφαση της 7ης Ιανουαρίου 2004 περί εγκρίσεως της συγκεντρώσεως υπό όρους είναι παράνομη, επικαλούμενη την έλλειψη νομιμότητάς της, αλλά ότι κατέστη ανεφάρμοστη λόγω του ότι η Lagardère παρέβη μία από τις δεσμεύσεις της.

– Επί της ελλείψεως νομικής βάσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως

117 Υπενθυμίζεται ότι η προσφυγή που άσκησε η προσφεύγουσα κατά της αποφάσεως της 7ης Ιανουαρίου 2004 περί εγκρίσεως της συγκεντρώσεως υπό όρους απορρίφθηκε από το Γενικό Δικαστήριο, ότι το Δικαστήριο απέρριψε την αίτηση αναιρέσεως κατά της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου και ότι οι αποφάσεις αυτές έχουν, κατά συνέπεια, τη σχετική ισχύ δεδικασμένου. Πράγματι, οι απορριπτικές αποφάσεις έχουν τέτοια ισχύ, η οποία έχει ως μόνη συνέπεια να καθιστά απαράδεκτη κάθε νέα προσφυγή που έχει το ίδιο αντικείμενο, αφορά τους ίδιους διαδίκους και στηρίζεται στην ίδια αιτία (απόφαση της 19ης Σεπτεμβρίου 1985, Hoogovens Groep κατά Επιτροπής, 172/83 και 226/83, Συλλογή, EU:C:1985:355, σκέψη 9). Κατά συνέπεια, η απορριπτική απόφαση δεν σημαίνει ότι η προσβαλλόμενη πράξη είναι ισχυρή, αλλά μόνον ότι κανένας από τους λόγους ακυρώσεως που προέβαλε ο προσφεύγων δεν ήταν βάσιμος και το ίδιο ίσχυε και για τους λόγους δημοσίας τάξεως που ο δικαστής υποχρεούται να ερευνά αυτεπαγγέλτως. Επομένως, η προσβαλλόμενη πράξη εξακολουθεί να απολαύει του τεκμηρίου νομιμότητας, που συνεπάγεται επίσης, για όλα τα υποκείμενα του δικαίου της Ένωσης, την υποχρέωση αναγνώρισεως της πλήρους αποτελεσματικότητας της εν λόγω πράξεως, εφόσον δεν διαπιστώθηκε ότι είναι παράνομη (απόφαση της 13ης Φεβρουαρίου 1979, Granaria, 101/78, Συλλογή, EU:C:1979:38, σκέψη 5). Δεδομένου ότι η απόφαση της 7ης Ιανουαρίου 2004 περί εγκρίσεως της συγκεντρώσεως υπό όρους αποτέλεσε αντικείμενο προσφυγής η οποία απορρίφθηκε με απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου που επικυρώθηκε από το Δικαστήριο, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η εν λόγω πράξη απολαύει του τεκμηρίου νομιμότητας.

118 Εξάλλου, από τις ανωτέρω σκέψεις 73 έως 84 προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη να ανακαλέσει την απόφαση της 7ης Ιανουαρίου 2004 περί εγκρίσεως της συγκεντρώσεως υπό όρους, καθόσον η Lagardère είχε παραβεί υποχρέωση και όχι όρο. Επιπλέον, δεν προκύπτει από κανένα στοιχείο της δικογραφίας ότι η Επιτροπή ανακάλεσε την εν λόγω απόφαση. Σύμφωνα όμως με την παράγραφο 14 των δεσμεύσεων που ορίζονται με την απόφαση της 7ης Ιανουαρίου 2004 περί εγκρίσεως της συγκεντρώσεως υπό όρους, η επιλογή του αγοραστή έπρεπε να υπόκειται στην έγκριση της Επιτροπής που ήταν επιφορτισμένη να εξακριβώσει κατά πόσον αυτός πληρούσε τους όρους που αναφέρονται στην παράγραφο 10 των δεσμεύσεων, και η Επιτροπή όφειλε να ενημερώσει τη Lagardère σχετικά με την απόφασή της περί εγκρίσεως ή απορρίψεως του αγοραστή εντός ορισμένης προθεσμίας. Αυτές οι διατάξεις της αποφάσεως της 7ης Ιανουαρίου 2004 περί εγκρίσεως της συγκεντρώσεως υπό όρους συνιστούσαν τη νομική βάση της προσβαλλομένης αποφάσεως. Ως εκ τούτου, η Lagardère υπέβαλε στην Επιτροπή, στις 22 Νοεμβρίου 2010, νέα αίτηση εγκρίσεως της Wendel ως αγοράστριας των στοιχείων του ενεργητικού της Editis που αποτελούσαν το αντικείμενο της μεταβιβάσεως, προκειμένου να υλοποιηθούν οι δεσμεύσεις που είχαν επιβληθεί στη Lagardère με την απόφαση της 7ης Ιανουαρίου 2004 περί εγκρίσεως της συγκεντρώσεως υπό όρους.

119 Από το σύνολο όσων προαναφέρθηκαν προκύπτει ότι ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από πλάνη περί το δίκαιο και πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, καθόσον η Επιτροπή έλαβε υπόψη δεδομένα μεταγενέστερα της 30ής Ιουλίου 2004 και τα χρησιμοποίησε κατά τρόπο επιλεκτικό

120 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη, για την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως, δεδομένα μεταγενέστερα της 30ής Ιουλίου 2004, υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο και πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως. Ακόμη και αν υποθεθεί ότι η Επιτροπή μπορούσε να λάβει υπόψη πραγματικά περιστατικά μεταγενέστερα της 30ής Ιουλίου 2004, η προσφεύγουσα υποστηρίζει, εξάλλου, ότι τα περιστατικά αυτά έπρεπε να ληφθούν υπόψη κατά τρόπο αμερόληπτο.

121 Η Επιτροπή και οι παρεμβαίνουσες αντικρούουν τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας.

122 Κατ' αρχάς, η προσφεύγουσα προβάλλει την αιτίαση ότι η Επιτροπή και ο εντολοδόχος στηρίχθηκαν σε πραγματικά περιστατικά μεταγενέστερα της 30ής Ιουλίου 2004 προκειμένου να αξιολογήσουν την υποψηφιότητα της Wendel.

123 Συναφώς, από το σημείο 22 της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι η Επιτροπή ανέφερε ότι εξέτασε όλα τα κρίσιμα πραγματικά και νομικά στοιχεία προκειμένου να βεβαιωθεί ότι η Wendel πληρούσε πράγματι τους όρους εγκρίσεως που καθόριζε η παράγραφος 10 των δεσμεύσεων στις 4 Ιουνίου 2004, ημερομηνία υποβολής της πρώτης αιτήσεως εγκρίσεως που κατέθεσε η Lagardère. Διευκρίνισε, εξάλλου, ότι, λαμβανομένης υπόψη της μεταβιβάσεως της Editis στην Planeta που έλαβε χώρα στις 30 Μαΐου 2008 και του γεγονότος ότι η ανάλυση στην οποία όφειλε, κατ' αρχήν, να προβεί αφορούσε το μέλλον, η εκτίμησή της σχετικά με την υποψηφιότητα της Wendel θα ενισχυόταν από πληροφορίες σχετικά με την ανάπτυξη της Editis και των οικείων αγορών μεταγενέστερες της 4ης Ιουνίου 2004. Προέβη επομένως σε εκτίμηση της καταστάσεως στις 4 Ιουνίου 2004 (σημεία 27 έως 37), εξετάζοντας, ακολούθως, κατά πόσον η εκτίμηση αυτή επιβεβαιωνόταν από τις εξελίξεις που έλαβαν χώρα από την εν λόγω ημερομηνία και μετά (σημεία 38 έως 49). Εν κατακλείδι, αποφάσισε να εγκρίνει αναδρομικώς τη Wendel, βάσει της καταστάσεως της 4ης Ιουνίου 2004, όπως αυτή επιβεβαιώνεται από την εξέλιξη που ακολούθησε μετά την εν λόγω ημερομηνία (σημείο 50).

- 124 Ομοίως, ο νέος εντολοδόχος ανέφερε στην έκθεσή του που διαβιβάστηκε στην Επιτροπή ότι του ζητήθηκε να πραγματοποιήσει αναδρομική εξέταση της υποψηφιότητας της Wendel κατά τον χρόνο της 30ής Ιουλίου 2004 και να συμπληρώσει την ανάλυση αυτή, ετοιμάζοντας μια επισκόπηση της αναπτύξεως της Editis μετά την απόκτησή της από τη Wendel τον Ιούλιο 2004 και, ακολούθως, μετά την απόκτησή της από την Planeta τον Μάιο 2008.
- 125 Σύμφωνα με τη νομολογία, μετά την ακύρωση διοικητικής πράξεως, ο εκδότης της πρέπει να εκδώσει νέα πράξη που να την αντικαθιστά, αναγόμενος στον χρόνο εκδόσεως της πρώτης πράξεως, βάσει των διατάξεων που ίσχυαν τότε και των κατά τον χρόνο εκείνο κρίσιμων πραγματικών στοιχείων [απόφαση O2 (Germany) κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 58, EU:T:2006:116, σκέψεις 47 και 48· βλ., επίσης, συναφώς, απόφαση Bayer CropScience κ.λπ. κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη [103], EU:T:2008:317, σκέψη 63]. Μπορεί εντούτοις να επικαλεστεί, με τη νέα του απόφαση, άλλους λόγους πλην εκείνων επί των οποίων στήριξε την πρώτη του απόφαση (απόφαση Interporc κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 56, EU:C:2003:125, σκέψεις 28 έως 32).
- 126 Από την προαναφερθείσα νομολογία προκύπτει ότι ορθώς η Επιτροπή αποφάνθηκε, με την προσβαλλόμενη απόφαση, επί του κατά πόσον η Wendel πληρούσε πράγματι τους όρους εγκρίσεως που καθορίζει η παράγραφος 10 των δεσμεύσεων, λαμβάνοντας υπόψη τα πραγματικά στοιχεία που γνώριζε στις 30 Ιουλίου 2004, ημερομηνία εκδόσεως της πρώτης αποφάσεως περί εγκρίσεως.
- 127 Εντούτοις, πρέπει να υπομνησθεί ότι ο έλεγχος των πράξεων συγκεντρώσεως απαιτεί προοπτική ανάλυση της καταστάσεως του ανταγωνισμού που μπορεί να προκύψει στο μέλλον από την πράξη συγκεντρώσεως (αποφάσεις της 22ας Οκτωβρίου 2002, Schneider Electric κατά Επιτροπής, T-310/01, Συλλογή, EU:T:2002:254, σκέψη 443, και της 19ης Ιουνίου 2009, Qualcomm κατά Επιτροπής, T-48/04, Συλλογή, EU:T:2009:212, σκέψη 89). Το ίδιο ισχύει όσον αφορά την εκτίμηση της βιωσιμότητας του αγοραστή και της ικανότητάς του να διατηρεί και να αναπτύσσει πραγματικό ανταγωνισμό στις οικείες αγορές, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 10, στοιχείο β', των δεσμεύσεων.
- 128 Στην υπό κρίση περίπτωση, η Επιτροπή ήταν κατ' ανάγκην υποχρεωμένη να πραγματοποιήσει *a posteriori* την ανάλυσή της σχετικά με την κατάσταση του ανταγωνισμού που ήταν απόρροια της πράξεως συγκεντρώσεως. Ορθώς, συνεπώς, εξέτασε κατά πόσον η ανάλυση που πραγματοποίησε βάσει των στοιχείων που είχαν περιέλθει σε γνώση της στις 30 Ιουλίου 2004 επιβεβαιωνόταν από δεδομένα σχετικά με τη μεταγενέστερη της ημερομηνίας αυτής περίοδο. Εάν από την εξέταση της μεταγενέστερης καταστάσεως προέκυπτε ότι η Wendel δεν είχε συμπεριφερθεί ως ανταγωνίστρια στην αγορά, η Επιτροπή θα ήταν, εξάλλου, υποχρεωμένη να εκτιμήσει τις συνέπειες του γεγονότος αυτού στην ανάλυση της νέας αιτήσεως εγκρίσεως που υπέβαλε η Lagardère.
- 129 Επικουρικώς, η προσφεύγουσα προβάλλει την αιτίαση ότι η Επιτροπή χρησιμοποίησε τα μεταγενέστερα της 30ής Ιουλίου 2004 δεδομένα κατά τρόπο επιλεκτικό και μεροληπτικό. Εντούτοις, από την προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει ότι η Επιτροπή έλαβε υπόψη το γεγονός ότι η Wendel μεταπώλησε την Editis τον Μάιο του 2008 (σημεία 47 έως 49) και ότι η Editis παρέμεινε το νούμερο 2 στον εκδοτικό τομέα στη Γαλλία (σημεία 38, 42, 43 και 45), επισημαίνοντας ότι η εν λόγω διαπίστωση δεν είναι ασυμβίβαστη με τις δεσμεύσεις της Lagardère και ιδίως με την παράγραφο 10, στοιχείο β', των εν λόγω δεσμεύσεων, σύμφωνα με την οποία ο αγοραστής έπρεπε να είναι σε θέση να διατηρήσει ή να αναπτύξει πραγματικό ανταγωνισμό.
- 130 Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι ο τρίτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Επί του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από πλάνη περί το δίκαιο και πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως κατά την αξιολόγηση της υποψηφιότητας της Wendel

- 131 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή όφειλε να προβεί σε επανεξέταση του συνόλου των διαθέσιμων κατά τον χρόνο της αιτήσεως εγκρίσεως δεδομένων, προκειμένου να αξιολογήσει την υποψηφιότητα της Wendel, και ιδίως την ικανότητά της να αναπτύξει πραγματικό ανταγωνισμό στην αγορά. Υποστηρίζει ότι, σε κάθε περίπτωση, η Επιτροπή δεν μπορούσε να στηριχθεί σε στοιχεία μεταγενέστερα της 30ής Ιουλίου 2004. Η προσφεύγουσα εκτιμά, εντούτοις, ότι τα μεταγενέστερα της 30ής Ιουλίου 2004 πραγματικά περιστατικά την δικαίωσαν, καθόσον η Wendel δεν προχώρησε σε μεταπώληση της Editis παρά μόνον ύστερα από τέσσερα έτη και η Editis δεν επανέκτησε τον τίτλο της πρώτης γαλλικής επιχειρήσεως στην αγορά των γαλλόφωνων εκδόσεων.
- 132 Η προσφεύγουσα προβάλλει, εξάλλου, την αιτίαση ότι η Επιτροπή, παραλείποντας να συγκρίνει τον συντελεστή εσωτερικής αποδόσεως που αναμενόταν από τη Wendel με αυτόν των άλλων ομίλων που είχε προεπιλέξει η Lagardère και παραλείποντας να λάβει υπόψη το γεγονός ότι η Wendel δεν είχε καμία εμπειρία στον εκδοτικό τομέα, υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως. Επιπλέον, η Επιτροπή, παραλείποντας να λάβει υπόψη την ύπαρξη κοινού διοικητή της Lagardère και της Wendel, παρά τον προβλεπόμενο στην παράγραφο 10 των δεσμεύσεων όρο της ανεξαρτησίας, υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως και, εκτός αυτού, αιτιολόγησε ως προς το ζήτημα αυτό ανεπαρκώς την προσβαλλόμενη απόφαση. Εξάλλου, η Επιτροπή παρέβλεψε τις συνέπειες που θα μπορούσαν να έχουν για την ανεξαρτησία της Wendel οι μεταβατικές συμφωνίες μεταξύ των δύο επιχειρήσεων.
- 133 Η Επιτροπή και οι παρεμβαίνουσες αντικρούουν τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας.
- 134 Υπενθυμίζεται προκαταρκτικώς, όσον αφορά τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας σχετικά με τη δυνατότητα της Επιτροπής να στηριχθεί σε στοιχεία μεταγενέστερα της 30ής Ιουλίου 2004, και, ενδεχομένως, τη μη συνεκτίμηση των εν λόγω στοιχείων, ότι από τις ανωτέρω σκέψεις 125 έως 128 προκύπτει ότι ορθώς η Επιτροπή, με την προσβαλλόμενη απόφαση, αποφάνθηκε επί του ζητήματος κατά πόσον η Wendel πράγματι πληρούσε τους όρους εγκρίσεως που προβλέπει η παράγραφος 10 των δεσμεύσεων, λαμβάνοντας υπόψη τα πραγματικά στοιχεία που είχαν περιέλθει σε γνώση της στις 30 Ιουλίου 2004, ημερομηνία εκδόσεως της πρώτης αποφάσεως περί εγκρίσεως, και επιβεβαιώνοντας συγχρόνως την ανάλυσή της με δεδομένα που αφορούν τη μεταγενέστερη της ημερομηνίας αυτής περίοδο.
- 135 Όσον αφορά την εξέταση του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως, υπενθυμίζεται επίσης ότι, κατά πάγια νομολογία, οι ουσιαστικοί κανόνες του κανονισμού 4064/89, ειδικότερα δε το άρθρο του 2 περί εκτιμήσεως των συγκεντρώσεων, παρέχουν στην Επιτροπή ορισμένη εξουσία εκτιμήσεως, ιδίως όσον αφορά τις εκτιμήσεις οικονομικής φύσεως. Κατά συνέπεια, ο εκ μέρους του δικαστή έλεγχος της ασκήσεως μιας τέτοιας εξουσίας, που είναι ουσιώδης για την εφαρμογή των κανόνων στον τομέα των συγκεντρώσεων, πρέπει να ασκείται λαμβανομένου υπόψη του περιθωρίου εκτιμήσεως, το οποίο στηρίζεται στους οικονομικής φύσεως κανόνες που απαρτίζουν το καθεστώς των συγκεντρώσεων (αποφάσεις Γαλλία κ.λπ. κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 44, EU:C:1998:148, σκέψεις 223 και 224, και της 6ης Ιουνίου 2002, Airtours κατά Επιτροπής, T-342/99, Συλλογή, EU:T:2002:146, σκέψη 64).
- 136 Μολονότι ο δικαστής αναγνωρίζει στην Επιτροπή περιθώριο εκτιμήσεως σε οικονομικά ζητήματα, αυτό δεν συνεπάγεται, εντούτοις, ότι δεν πρέπει να ελέγχει την από την Επιτροπή ερμηνεία στοιχείων οικονομικής φύσεως. Συγκεκριμένα, ο δικαστής δεν οφείλει μόνο να εξακριβώνει την ακρίβεια, την αξιοπιστία και τη συνοχή των αποδεικτικών στοιχείων των οποίων γίνεται επίκληση, αλλά οφείλει και να ελέγχει αν τα στοιχεία αυτά αποτελούν το σύνολο των κρίσιμων δεδομένων που πρέπει να ληφθούν υπόψη για να αξιολογηθεί μια περίπλοκη κατάσταση και αν μπορούν να στηρίξουν τα συμπεράσματα που συνήχθησαν βάσει αυτών. Ο έλεγχος αυτός είναι κατά μείζονα λόγο αναγκαίος όταν απαιτείται

ανάλυση των προοπτικών εξελίξεως μιας αγοράς (αποφάσεις της 15ης Φεβρουαρίου 2005, Επιτροπή κατά Tetra Laval, C-12/03 P, Συλλογή, EU:C:2005:87, σκέψη 39, και Qualcomm κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 127, EU:T:2009:212, σκέψη 92).

- 137 Ο έλεγχος που ασκείται από τον δικαστή επί των περίπλοκων οικονομικών εκτιμήσεων της Επιτροπής κατά την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας που της παρέχει ο κανονισμός 4064/89 πρέπει να περιορίζεται στο ζήτημα αν τηρήθηκαν οι διαδικαστικοί κανόνες και οι κανόνες περί αιτιολογίας, αν διαπιστώθηκαν με ακρίβεια τα πραγματικά περιστατικά, καθώς και αν συντρέχει περίπτωση πρόδηλης πλάνης εκτιμήσεως ή καταχρήσεως εξουσίας. Ειδικότερα, δεν εναπόκειται στο Γενικό Δικαστήριο να υποκαταστήσει την Επιτροπή στην οικονομική εκτίμησή της (απόφαση της 3ης Απριλίου 2003, Petrolescence και SG2R κατά Επιτροπής, T-342/00, Συλλογή, EU:T:2003:97, σκέψη 101). Ομοίως, όσον αφορά την εκτίμηση της ανάγκης επιβολής δεσμεύσεων κατάλληλων για την άρση των σοβαρών αμφιβολιών που ανακύπτουν από μια συγκέντρωση, ο δικαστής δεν είναι αρμόδιος να υποκαταστήσει την εκτίμηση της Επιτροπής με τη δική του, διότι ο έλεγχός του πρέπει να περιορίζεται στην εξακρίβωση του ότι η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως (απόφαση easyJet κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 43, EU:T:2006:187, σκέψη 128). Όσον αφορά την εκτίμηση της εκτελέσεως των δεσμεύσεων, ο δικαστικός έλεγχος είναι ο ίδιος με αυτόν που ασκείται προς εξακρίβωση της συμβατότητας της πράξεως συγκεντρώσεως με την κοινή αγορά ή της ανάγκης να προβλεφθούν δεσμεύσεις προκειμένου να επιτραπεί μια πράξη συγκεντρώσεως (προπαρατεθείσα απόφαση Petrolescence και SG2R κατά Επιτροπής, EU:T:2003:97, σκέψεις 101 έως 103).
- 138 Επομένως, στην υπό κρίση περίπτωση, το Γενικό Δικαστήριο είναι αρμόδιο να ασκήσει περιορισμένο έλεγχο όσον αφορά τις περίπλοκες οικονομικές εκτιμήσεις στις οποίες χρειάστηκε να προβεί η Επιτροπή για να εκδώσει την προσβαλλόμενη απόφαση, χωρίς να υποκαταστήσει την εκτίμηση της Επιτροπής με τη δική του. Αντιθέτως, όσον αφορά τις λοιπές εκτιμήσεις στις οποίες χρειάστηκε να προβεί η Επιτροπή για να αξιολογήσει την υποψηφιότητα της Wendel, ο έλεγχος αυτός είναι πλήρης.
- 139 Υπό το πρίσμα αυτών των αρχών πρέπει να εξετασθούν τα έξι επιχειρήματα που προέβαλε η προσφεύγουσα στο πλαίσιο του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως.
- 140 Κατ' αρχάς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, σύμφωνα με την παράγραφο 10 των δεσμεύσεων της Lagardère, η τελευταία δεσμευόταν, προκειμένου να διατηρηθεί ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός στις οικείες αγορές, να μεταβιβάσει τα στοιχεία του ενεργητικού της Editis σε έναν ή περισσότερους ανεξάρτητους αγοραστής οι οποίοι να πληρούν τους ακόλουθους όρους:

«Η Lagardère δεν θα μπορεί να έχει σημαντικά συμφέροντα, άμεσα ή έμμεσα, στον αγοραστή.

Ο αγοραστής ή οι αγοραστής πρέπει να είναι επιχειρήσεις βιώσιμες, ικανές και έχουσες τα οικονομικά κίνητρα να διατηρήσουν ή να αναπτύξουν τον πραγματικό ανταγωνισμό, χωρίς να αποκλείεται a priori, λόγω της ως άνω διατυπώσεως, οιαδήποτε κατηγορία βιομηχανικών ή χρηματοπιστωτικών αγοραστών.

Η απόκτηση των πωλούμενων στοιχείων του ενεργητικού δεν επιτρέπεται να είναι τέτοια ώστε να προκαλεί νέα προβλήματα ανταγωνισμού, ούτε ενδεχόμενη καθυστέρηση στην υλοποίηση των δεσμεύσεων. Η Lagardère πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξει στην Επιτροπή ότι ο αγοραστής πληροί τους όρους των δεσμεύσεων και ότι τα πωλούμενα στοιχεία του ενεργητικού μεταβιβάζονται σύμφωνα με τις παρούσες δεσμεύσεις.

Ο αγοραστής ή οι αγοραστής πρέπει να έχουν αποκτήσει ή να είναι ευλόγως ικανοί να αποκτήσουν κάθε έγκριση που απαιτείται για την κτήση και την εκμετάλλευση των πωλούμενων στοιχείων του ενεργητικού.»

- 141 Πρώτον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι τα μεταγενέστερα της 30ής Ιουλίου 2004 πραγματικά περιστατικά την δικαίωσαν, διότι η Wendel προχώρησε σε μεταπώληση της Editis ύστερα από τέσσερα μόλις έτη και η Editis δεν επανέκτησε τον τίτλο της πρώτης επιχειρήσεως στην αγορά των γαλλόφωνων εκδόσεων. Εντούτοις, από τη δικογραφία προκύπτει ότι η Wendel αποδείχθηκε βιώσιμη επιχείρηση, ικανή και έχουσα αναπτύξει πραγματικό ανταγωνισμό στην αγορά, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπει η παράγραφος 10, στοιχείο β', των δεσμεύσεων της Lagardère. Πράγματι, είναι γεγονός ότι η Editis, αφού αποκτήθηκε από τη Wendel, γνώρισε σημαντική δραστηριότητα και ανάπτυξη, η οποία επέτρεψε στην τελευταία, τον Μάιο 2008, να τη μεταπωλήσει στην Planeta, η δε προσφεύγουσα δεν ισχυρίστηκε ότι η εν λόγω μεταπώληση είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση του ανταγωνισμού στην αγορά.
- 142 Δεύτερον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή έπρεπε να είχε προβεί σε εκτίμηση της ικανότητας και των κινήτρων της Wendel να διατηρήσει και να αναπτύξει πραγματικό ανταγωνισμό. Εντούτοις, από τα σημεία 28 έως 35 της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι η Επιτροπή ερεύνησε τους όρους που προβλέπει η παράγραφος 10, στοιχείο β', των δεσμεύσεων της Lagardère, εξετάζοντας, αφενός, κατά πόσον η Wendel ήταν βιώσιμη επιχείρηση (σημεία 28 και 29) και, αφετέρου, κατά πόσον η Wendel ήταν ικανή να διατηρήσει και να αναπτύξει την Editis ως πραγματική ανταγωνίστρια στις οικείες αγορές (σημεία 30 έως 34). Συνεπώς, η Επιτροπή δεν περιορίστηκε στην εξέταση του οικονομικού οφέλους που η Wendel θα μπορούσε να αντλήσει από την πράξη, αλλά ανέλυσε επίσης τα μέσα της Editis, υπογραμμίζοντας τη βούληση της Wendel να διατηρήσει στη θέση τους τις ομάδες των ασκούντων τη διαχείριση καθώς και την ύπαρξη επιχειρηματικού σχεδίου το οποίο είχε επεξεργαστεί η Wendel και το οποίο προέβλεπε στρατηγική εσωτερικής και εξωτερικής αναπτύξεως. Κατά συνέπεια, το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι η Επιτροπή δεν εξέτασε την ικανότητα της Wendel να αναπτύξει πραγματικό ανταγωνισμό είναι αβάσιμο, καθόσον η Επιτροπή εξέτασε την ικανότητα της Wendel να διατηρήσει και να αναπτύξει την Editis για να την καταστήσει αποτελεσματική ανταγωνίστρια.
- 143 Τρίτον, η προσφεύγουσα προβάλλει την αιτίαση ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, παραλείποντας να συγκρίνει τον συντελεστή εσωτερικής αποδόσεως που αναμενόταν από τη Wendel με αυτόν των άλλων ομίλων που είχε προεπιλέξει η Lagardère, ενώ η Επιτροπή είχε συγκρίνει την προσφορά της Wendel με τις λοιπές προσφορές όσον αφορά τη διατήρηση των μέσων διαχειρίσεως της Editis.
- 144 Πρέπει να υπομνησθεί ότι, σύμφωνα με την παράγραφο 13, στοιχείο β', και την παράγραφο 14 των δεσμεύσεων, η Lagardère έπρεπε να υποβάλει στην Επιτροπή κατάλογο των ενδεχόμενων αγοραστών με τους οποίους σκόπευε να έλθει σε επαφή και η επιλογή του αγοραστή ή των αγοραστών από τη Lagardère έπρεπε να υποβληθεί στην έγκριση της Επιτροπής η οποία θα αποφαινόταν λαμβάνοντας υπόψη τις απαραίτητες πληροφορίες που θα της παρείχαν τη δυνατότητα να διαπιστώσει αν οι αγοραστής πληρούσαν τα κριτήρια εγκρίσεως που καθορίζουν οι δεσμεύσεις. Σύμφωνα με την παράγραφο 20 των εν λόγω δεσμεύσεων, αυτή η διαδικασία επιλογής του αγοραστή ή των αγοραστών από το κοινοποιούν μέρος έπρεπε να χωρήσει υπό την εποπτεία εντολοδόχου εγκεκριμένου από την Επιτροπή και επιφορτισμένου να μεριμνά για την ικανοποιητική εκτέλεση των δεσμεύσεων της Lagardère, κατά την έννοια της παραγράφου 21, στοιχείο ζ', δηλαδή να διεξάγει τις διαπραγματεύσεις για την αγορά με τους ενδιαφερόμενους τρίτους στη ρυθμιζόμενη από την παράγραφο 25 περίπτωση κατά την οποία το κοινοποιούν μέρος δεν θα κατόρθωνε να εκπληρώσει εντός της ταχθείσας προθεσμίας τις υποχρεώσεις που ανέλαβε. Τέλος, με την παράγραφο 11 των δεσμεύσεων διευκρινιζόταν ότι η Lagardère όφειλε να καταβάλει κάθε προσπάθεια για να πωλήσει σε έναν μόνον αγοραστή το σύνολο των μεταπωλούμενων στοιχείων του ενεργητικού, επιδιώκοντας συγχρόνως να αντλήσει τη μεγαλύτερη δυνατή αξία. Αυτή η διαδικασία επιλογής, που προέβλεπε ότι η Lagardère ήταν η μόνη αρμόδια να προτείνει στην Επιτροπή αγοραστή των στοιχείων του ενεργητικού της Editis και ότι η Επιτροπή όφειλε μόνο να ελέγξει ότι ο αγοραστής που επέλεξε η Lagardère πληρούσε τα κριτήρια που ορίζουν οι δεσμεύσεις, προκειμένου να διατηρηθεί πραγματικός ανταγωνισμός στις οικείες αγορές, καθορίστηκε συνεπώς με σαφήνεια όχι με την προσβαλλόμενη απόφαση, αλλά με την απόφαση της 7ης Ιανουαρίου 2004 περί εγκρίσεως της συγκεντρώσεως υπό

όρους, τη νομιμότητα της οποίας δεν μπορεί πλέον να αμφισβητήσει η προσφεύγουσα, δεδομένου ότι η απόφαση T-452/04 (EU:T:2010:385) έχει τη σχετική ισχύ του δεδικασμένου (απόφαση Hoogovens Groep κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 117, EU:C:1985:355, σκέψη 9).

- 145 Επιπλέον, πρέπει να υπομνησθεί ότι οι εφαρμοστέες διατάξεις του δικαίου των συγκεντρώσεων δεν επέβαλλαν στην Επιτροπή την υποχρέωση να διοργανώσει η ίδια διαδικασία επιλογής των υποψηφίων για την αγορά των μεταπωλούμενων στοιχείων του ενεργητικού ή να συγκρίνει τα αντίστοιχα προσόντα των εν λόγω υποψηφίων. Η παράγραφος 21 της ανακοινώσεως σχετικά με τα διορθωτικά μέτρα αναφέρει, εξάλλου, ως προς το ζήτημα αυτό ότι «εφόσον η εκποίηση μιας δραστηριότητας αποτελεί όρο για την απόφαση έγκρισης, εναπόκειται στα μέρη να βρουν τον κατάλληλο αγοραστή για την εν λόγω δραστηριότητα». Η παράγραφος αυτή ουδόλως βρίσκεται σε αντίφαση με τις διατάξεις του κανονισμού 4064/89, το άρθρο 8, παράγραφος 2 του οποίου περιορίζεται να προβλέπει ενδεχόμενες «τροποποιήσεις που επέφεραν οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις» στην κοινοποιηθείσα πράξη συγκεντρώσεως, προκειμένου αυτή να καταστεί συμβατή με την κοινή αγορά, χωρίς καθορισμό της ακολουθητέας διαδικασίας για την επίτευξη του εν λόγω αποτελέσματος. Το Δικαστήριο, με την απόφαση C-551/10 P, σκέψη 23 ανωτέρω (EU:C:2012:681) έχει, εξάλλου, υπενθυμίσει ότι το άρθρο 2, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού 4064/89 αναθέτει στην Επιτροπή την αποστολή να διασφαλίζει ότι οι πράξεις συγκεντρώσεως που υπόκεινται στον έλεγχο της δεν δημιουργούν ούτε ενισχύουν δεσπίζουσα θέση, με αποτέλεσμα να παρακωλύεται σε μεγάλο βαθμό ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός στην κοινή αγορά ή σε σημαντικό τμήμα της και ότι, κατά συνέπεια, δεν αποτελεί έργο της Επιτροπής να εγκαθιδρύσει ένα σύστημα τέλειου ανταγωνισμού και να αποφασίσει, στη θέση των οικονομικών φορέων, ποιος θα πρέπει να ασκεί δραστηριότητα στην αγορά (σκέψεις 66 και 67). Το Δικαστήριο επεσήμανε, ως εκ τούτου, ότι η Επιτροπή διαθέτει μόνον τη δυνατότητα να εγκρίνει ή όχι τον αγοραστή που της παρουσιάζεται (σκέψη 76).
- 146 Όσον αφορά την εκ μέρους της Επιτροπής εκτίμηση της ανάγκης επιβολής δεσμεύσεων κατάλληλων για την άρση των σοβαρών αμφιβολιών που ανακύπτουν από μια συγκέντρωση, ο δικαστής της Ένωσης κρίνει ότι δεν είναι αρμόδιος να υποκαταστήσει την εκτίμηση της Επιτροπής με τη δική του και ότι, κατά συνέπεια, το γεγονός ότι, όπως υποστηρίζεται, δεν ελήφθησαν υπόψη άλλες δεσμεύσεις που πρότειναν τρίτα πρόσωπα δεν αποδεικνύει, αυτό καθεαυτό, ότι η προσβαλλόμενη απόφαση πάσχει πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως. Ως εκ τούτου, το ότι θα μπορούσαν επίσης να γίνουν δεκτές κάποιες άλλες δεσμεύσεις, ή ακόμη και ότι θα ήταν ευνοϊκότερες για τον ανταγωνισμό, δεν μπορεί να οδηγήσει στην ακύρωση της εν λόγω αποφάσεως, καθόσον η Επιτροπή μπορούσε ευλόγως να συμπεράνει ότι οι δεσμεύσεις που περιελήφθησαν στην προσβαλλόμενη απόφαση είναι ικανές να άρουν τις σοβαρές αμφιβολίες (αποφάσεις της 30ής Σεπτεμβρίου 2003, ARD κατά Επιτροπής, T-158/00, Συλλογή, EU:T:2003:246, σκέψεις 328 και 329, και easyJet κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 43, EU:T:2006:187, σκέψεις 128 και 129). Συνεπώς, κατ' αναλογία, δεν απόκειται εν προκειμένω στο Γενικό Δικαστήριο να προβεί σε συγκριτική ανάλυση των διαφόρων προσφορών που υποβλήθηκαν στη Lagardère το 2004 και η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη να συγκρίνει τους αναμενόμενους από τους διάφορους αγοραστές συντελεστές εσωτερικής αποδόσεως, καθόσον η υποψηφιότητα της Wendel, μοναδικής αγοράστριας που πρότεινε η Lagardère, της φαινόταν σύμφωνη προς τις δεσμεύσεις της τελευταίας.
- 147 Τέλος, πρέπει να διευκρινιστεί ότι το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι η Επιτροπή συνέκρινε τις προσφορές περισσότερων αγοραστών ως προς ένα ειδικό σημείο είναι αβάσιμο. Πράγματι, από το σημείο 30 της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι η Επιτροπή, προκειμένου να εκτιμήσει κατά πόσον η Wendel ήταν υποψήφια ικανή να διατηρήσει και να αναπτύξει την Editis ως πραγματική ανταγωνίστρια στην οικεία αγορά, διαπίστωσε ότι η Wendel είχε δεσμευθεί να διατηρήσει τα μέσα διαχειρίσεως και εκδόσεως που διέθετε και ότι η Wendel είχε υπογραμμίσει ότι η εν λόγω προσέγγιση θα της παρείχε τη δυνατότητα να διασφαλίσει περισσότερο την ανάπτυξη της Editis από ό,τι η απόκτησή της από ανταγωνιστή του οικείου τομέα, ο οποίος θα είχε κατ' ανάγκη αναδιοργανώσει τον διαχειριστικό έλεγχο.

- 148 Τέταρτον, η προσφεύγουσα προβάλλει την αιτίαση ότι η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη την έλλειψη πείρας της Wendel στον εκδοτικό τομέα. Εντούτοις, από την παράγραφο 10, στοιχείο β', των δεσμεύσεων προκύπτει ρητώς ότι ο αγοραστής των μεταπωλούμενων στοιχείων του ενεργητικού μπορούσε να επιλεγεί μεταξύ των χρηματοπιστωτικών αγοραστών, πράγμα που επιβεβαίωσαν το Γενικό Δικαστήριο (απόφαση T-279/04, σκέψη 15 ανωτέρω, EU:T:2010:384, σκέψεις 344 και 345) και το Δικαστήριο (απόφαση C 551/10 P, σκέψη 23 ανωτέρω, EU:C:2012:681, σκέψη 78) κατά τον έλεγχο της νομιμότητας της αποφάσεως της 7ης Ιανουαρίου 2004 περί εγκρίσεως της συγκεντρώσεως υπό όρους. Επιπλέον, το επιχείρημα της προσφεύγουσας είναι αβάσιμο, καθόσον η Επιτροπή, στο σημείο 30 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ρητώς εξέτασε κατά πόσον η Wendel ήταν επιχείρηση ικανή να διατηρήσει και να αναπτύξει αποτελεσματικό ανταγωνισμό, παρά την έλλειψη πείρας της στον εκδοτικό τομέα. Υπενθύμισε συναφώς ότι η Editis διατηρούσε το σύνολο των μέσων διαχειρίσεως, εκδόσεως και υποστηρίξεως που ήταν απαραίτητα ώστε να διασφαλίζει η ίδια τη βιωσιμότητά της και ότι η Wendel είχε δεσμευθεί να διατηρήσει τα εν λόγω μέσα. Πρέπει, συναφώς, να επισημανθεί ότι η Lagardère ανέλαβε, με την παράγραφο 12, στοιχείο β', των δεσμεύσεών της, την υποχρέωση να μην προσλάβει, πριν την πάροδο ορισμένης προθεσμίας, μέλη του διοικητικού συμβουλίου της Editis και τα κύρια εκδοτικά στελέχη των μεταπωλούμενων στοιχείων του ενεργητικού.
- 149 Πέμπτον, η προσφεύγουσα προβάλλει την αιτίαση ότι η Επιτροπή έκρινε ότι η Wendel πληρούσε τον όρο της ανεξαρτησίας που προέβλεπαν οι δεσμεύσεις, ενώ ένας από τους διοικητές της εταιρίας αυτής ήταν συγχρόνως μέλος του εποπτικού συμβουλίου και της επιτροπής ελέγχου της Lagardère.
- 150 Σύμφωνα με την παράγραφο 10 των δεσμεύσεων της Lagardère, η τελευταία δεσμευόταν, προκειμένου να διατηρηθεί ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός στις οικείες αγορές, να «μεταβιβάσει τα στοιχεία του ενεργητικού της Editis σε έναν ή περισσότερους ανεξάρτητους αγοραστές». Η παράγραφος 10, στοιχείο α', προέβλεπε εξάλλου ότι η Lagardère δεν θα μπορεί να έχει «σημαντικά συμφέροντα, άμεσα ή έμμεσα, στον αγοραστή». Με τη σκέψη 346 της αποφάσεως T-279/04 (EU:T:2010:384), το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε ένα επιχείρημα που είχε προβάλει η προσφεύγουσα προς υποστήριξη του ενάτου λόγου ακυρώσεως, που αντλείτο από το γεγονός ότι οι δεσμεύσεις της Lagardère δεν ήταν σύμφωνες προς το σημείο 49 της ανακοινώσεως σχετικά με τα διορθωτικά μέτρα. Το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, συγκεκριμένα, ότι «[η] απλή έλλειψη σημαντικών συμφερόντων, άμεσων ή έμμεσων, στον αγοραστή ή στους αγοραστές, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 10 των δεσμεύσεων της Lagardère, παρίσταται συμβατή με τον όρο ανυπαρξίας δεσμού μεταξύ του αγοραστή και των μερών που θέτει το σημείο 49 της ανακοινώσεως σχετικά με τα διορθωτικά μέτρα, διότι, σύμφωνα με την παράγραφο 10 των δεσμεύσεων της Lagardère, η μεταβίβαση μπορούσε να χωρήσει μόνον “σε έναν ή περισσότερους αγοραστές, ανεξάρτητους έναντι του κοινοποιούντος μέρους” και η απόκτηση ενός ή περισσότερων μεταπωλούμενων στοιχείων του ενεργητικού “δεν επιτρέπεται να είναι τέτοια ώστε να προκαλεί νέα προβλήματα ανταγωνισμού”».
- 151 Επιβάλλεται η διευκρίνιση ότι το Γενικό Δικαστήριο εκτίμησε, με τον τρόπο αυτό, τις δύο προϋποθέσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 10 και στην παράγραφο 10, στοιχείο α', των δεσμεύσεων, στο σύνολό τους, και έκρινε ότι «η έλλειψη σημαντικών συμφερόντων της Lagardère, άμεσων ή έμμεσων, στον αγοραστή», που προβλέπεται στην παράγραφο 10, στοιχείο α', έπρεπε να εξεταστεί λαμβανομένου υπόψη του γενικού όρου ανεξαρτησίας του αγοραστή έναντι της Lagardère που προβλέπει η παράγραφος 10.
- 152 Στη συγκεκριμένη περίπτωση, πρέπει να εξεταστεί κατά πόσον η Επιτροπή, αξιολογώντας την υποψηφιότητα της Wendel, τήρησε πράγματι τον όρο της ανεξαρτησίας της τελευταίας έναντι της Lagardère, που προβλέπουν η παράγραφος 10 και η παράγραφος 10, στοιχείο α', των δεσμεύσεων, θεωρούμενες υπό το πρίσμα του σημείου 49 της ανακοινώσεως σχετικά με τα διορθωτικά μέτρα. Ο όρος της ανεξαρτησίας του αγοραστή έχει, συγκεκριμένα, ως σκοπό να διασφαλίσει την ικανότητα του αγοραστή να συμπεριφέρεται στην αγορά ως πραγματικός και αυτόνομος ανταγωνιστής, χωρίς η

στρατηγική και οι επιλογές του να μπορούν να επηρεαστούν από τον μεταβιβάζοντα. Η εν λόγω ανεξαρτησία μπορεί να εκτιμηθεί αν εξετασθούν οι κεφαλαιουχικοί, οικονομικοί, εμπορικοί, προσωπικοί και ουσιαστικοί δεσμοί μεταξύ των δύο εταιριών.

- 153 Στο σημείο 27 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή επεσήμανε, όσον αφορά το ζήτημα της ανεξαρτησίας των μερών, ότι «κατά τον χρόνο υποβολής της αρχικής αιτήσεως εγκρίσεως το 2004, η Wendel ήταν ανεξάρτητη του ομίλου Lagardère» και ότι «[σ]την πραγματικότητα δεν υφίστατο κανένας κεφαλαιουχικός ή άλλος οικονομικός δεσμός μεταξύ των εν λόγω δύο εταιριών». Η εν λόγω διαπίστωση δεν αμφισβητείται από την προσφεύγουσα, η οποία δεν ισχυρίστηκε, εξάλλου, ότι υφίσταντο ουσιαστικοί και οικονομικοί δεσμοί μεταξύ των δύο εταιριών.
- 154 Βεβαίως, ορθώς η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το ίδιο πρόσωπο συμμετείχε σε ορισμένα όργανα διοίκησης ή εποπτείας της Lagardère και της Wendel. Πράγματι, είναι γεγονός ότι ο Ρ. ήταν, από το 1998, ένα από τα δεκαπέντε μέλη του εποπτικού συμβουλίου της Lagardère και μέλος της επιτροπής ελέγχου της εν λόγω εταιρίας. Εξάλλου, ο Ρ. ήταν, από το 2002 και μέχρι τις 31 Μαΐου 2005, ένα από τα δώδεκα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, ένα από τα τρία μέλη της επιτροπής διορισμών και αμοιβών και ένα από τα πέντε μέλη της επιτροπής ελέγχου της Wendel.
- 155 Εντούτοις, η συμμετοχή του Ρ. στα όργανα των δύο εταιριών δεν αποδεικνύει, υπό τις συνθήκες της συγκεκριμένης περιπτώσεως, ότι η Wendel ήταν αγοράστρια εξαρτημένη από τη Lagardère.
- 156 Πράγματι, στις 30 Ιουλίου 2004, η Lagardère ήταν ετερόρρυθμη κατά μετοχές εταιρία του γαλλικού δικαίου, δυαδικού τύπου, η λειτουργία της οποίας διεπόταν από τις διατάξεις των άρθρων L 226-1 έως L 226-14 του γαλλικού εμπορικού κώδικα. Διοικείται συνεπώς από διαχειριστικό όργανο, υπό τον έλεγχο εποπτικού συμβουλίου. Με την ιδιότητα του μέλους του εποπτικού συμβουλίου, και όχι του διαχειριστή, ο Ρ. ασκούσε, όπως υποστηρίζει η Wendel, αποκλειστικά και μόνον λειτουργίες εποπτείας και προσδιορισμού κατευθυντηρίων γραμμών διαχειρίσεως της εταιρίας. Εξάλλου, με την ιδιότητα του μέλους της επιτροπής ελέγχου, ήταν επιφορτισμένος με ζητήματα κατά κύριο λόγο οικονομικής και λογιστικής φύσεως.
- 157 Στις 30 Ιουλίου 2004, η Wendel ήταν ανώνυμη εταιρία του γαλλικού δικαίου, μονιστικού τύπου, η λειτουργία της οποίας διεπόταν από τις διατάξεις των άρθρων L 225-17 έως L 225-56 του γαλλικού εμπορικού κώδικα. Την διοικούσε, συνεπώς, διοικητικό συμβούλιο επιφορτισμένο με τον καθορισμό των κατευθυντήριων γραμμών της δραστηριότητάς της. Τα μέλη του διοικητικού της συμβουλίου υπείχαν, βεβαίως, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου L 225-37 του γαλλικού εμπορικού κώδικα, υποχρέωση εχεμύθειας, όπως επισημαίνει η Wendel, αλλά είχαν επίσης καθήκον πίστεως έναντι της εταιρίας, βάσει ιδίως των διατάξεων του άρθρου L 242-6 του εν λόγω κώδικα. Ο Ρ. ήταν, εξάλλου, επίσης μέλος των επιτροπών διορισμών και αμοιβών καθώς και ελέγχου της Wendel, οι οποίες ήταν επιφορτισμένες με την προετοιμασία των πράξεων του διοικητικού συμβουλίου που συνεδρίαζε τουλάχιστον τέσσερις φορές ετησίως. Η επιτροπή ελέγχου ήταν, ειδικότερα, αρμόδια για τα λογιστικά ζητήματα, ενώ η επιτροπή διορισμών και αμοιβών όφειλε ιδίως να υποβάλει προτάσεις διορισμού διοικητών, αμοιβής του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου και του εντεταλμένου γενικού διευθυντή και κατευθυντηρίων γραμμών για την πολιτική συμμετοχής στη διαχείριση. Συγκεκριμένα, από την ετήσια έκθεση του 2004 προκύπτει ότι, κατά τις συνεδριάσεις της 9ης Ιουλίου, της 6ης και 23ης Σεπτεμβρίου και της 22ας Οκτωβρίου 2004, η ημερησία διάταξη της επιτροπής διορισμών και αμοιβών αφορούσε την πριμοδότηση για την απόκτηση της Editis, την επένδυση στην Editis και τη συμμετοχή της διαχειρίσεως της Wendel στο κεφάλαιο της Editis.
- 158 Εξάλλου, στην υπ' αρ. 10 υποσημείωση, στην οποία παραπέμπει το σημείο 27 της προσβαλλομένης αποφάσεως, που προσκομίστηκε από την Επιτροπή προς απάντηση σε μέτρο οργανώσεως της διαδικασίας που έλαβε το Γενικό Δικαστήριο, διευκρινίζεται ότι «[ό]σον αφορά τον προσωπικό δεσμό που υφίσταται μεταξύ της Lagardère και της Wendel, η Επιτροπή επισημαίνει το γεγονός ότι οι εκπρόσωποι της Wendel είχαν δεσμευθεί πριν την πρώτη απόφαση περί εγκρίσεως ότι ο [Ρ.] δεν θα συμμετέχει πλέον στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου της Wendel». Κατά συνέπεια, τόσο

από την προσβαλλόμενη απόφαση όσο και από τις απαντήσεις που δόθηκαν στα ερωτήματα που έθεσε το Γενικό Δικαστήριο κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση προκύπτει ότι, κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής, η Wendel είχε δεσμευθεί ρητώς, στις 27 Ιουλίου 2004, αφενός, ότι ο Ρ. θα έπαυε, εντός προθεσμίας ενός έτους από την έγκριση της υποψηφιότητας της εν λόγω εταιρίας, να κατέχει αξιώματα σε αυτή και, αφετέρου, ότι στο μεσοδιάστημα δεν θα συμμετείχε στη λήψη αποφάσεων του διοικητικού συμβουλίου και των λοιπών εσωτερικών επιτροπών, όταν αυτές αφορούσαν τις εκδοτικές δραστηριότητες του ομίλου, και δεν θα ελάμβανε καμία εμπιστευτική πληροφορία σχετική με τον εκδοτικό τομέα από τους διευθυντές ή τα επιχειρησιακά στελέχη της Wendel.

- 159 Από το σύνολο των εν λόγω στοιχείων συνάγεται ότι η Επιτροπή μερίμνησε ώστε η παρουσία του Ρ. στη Wendel να μην μπορεί να επηρεάσει αρνητικά την ανεξαρτησία της εν λόγω εταιρίας και, κατά συνέπεια, τη διατήρηση και την ανάπτυξη αποτελεσματικού ανταγωνισμού στην οικεία αγορά. Κατά συνέπεια, η συμμετοχή του Ρ. στα όργανα των δύο εταιριών δεν μπορούσε αφ' εαυτής, ελλείψει οποιουδήποτε άλλου στοιχείου, να οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι η συμπεριφορά της Wendel στην αγορά θα επηρεαζόταν από τη Lagardère και ότι ο όρος περί ανεξαρτησίας του αγοραστή δεν είχε τηρηθεί.
- 160 Όσον αφορά τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας ότι η παρουσία του Ρ. στα διοικητικά και εποπτικά όργανα των δύο εταιριών υπήρξε ιδιαίτερος προβληματική κατά το στάδιο αποεπενδύσεως και επιλογής αγοραστή από τη Lagardère, πρέπει να υπομνησθεί, αφενός, ότι η διαδικασία αποεπενδύσεως τελούσε υπό τη στενή εποπτεία της Επιτροπής και, αφετέρου, ότι η Επιτροπή δεν ήταν αρμόδια να δημιουργήσει ένα σύστημα τέλειου ανταγωνισμού και να αποφασίσει, στη θέση των επιχειρηματιών, ποιος θα πρέπει να δραστηριοποιείται στην αγορά, δεδομένου ότι η Lagardère ήταν, μόνη αυτή, επιφορτισμένη με το καθήκον ευρέσεως του κατάλληλου αγοραστή, ο οποίος έπρεπε ακολούθως να εγκριθεί από την Επιτροπή (βλ. ανωτέρω σκέψεις 144 και 145).
- 161 Τέλος, όσον αφορά το επιχείρημα της προσφεύγουσας περί ανεπαρκούς αιτιολογίας της προσβαλλομένης αποφάσεως ως προς αυτό το συγκεκριμένο σημείο, το εν λόγω επιχείρημα πρέπει να εξεταστεί στο πλαίσιο του έκτου λόγου ακυρώσεως.
- 162 Έκτον, η προσφεύγουσα προβάλλει την αιτίαση ότι η Επιτροπή παρέβλεψε τις συνέπειες που θα μπορούσαν να έχουν για την ανεξαρτησία της Wendel οι μεταβατικές συμφωνίες μεταξύ των δύο επιχειρήσεων, δεδομένου ότι η Editis εξακολουθούσε να αμείβεται από την εταιρία Hachette, το σύνολο των μετοχών της οποίας κατέχει η Lagardère, για τη διανομή ορισμένων τίτλων. Εφόσον αυτές οι μεταβατικές συμφωνίες αποτελούσαν τμήμα των δεσμεύσεων της Lagardère και συνεπώς ορίζονταν με την απόφαση της 7ης Ιανουαρίου 2004 περί εγκρίσεως της συγκεντρώσεως υπό όρους (βλ. παράρτημα 1, σημεία 13 και 14 της εν λόγω αποφάσεως), το εν λόγω επιχείρημα πρέπει να απορριφθεί, λόγω του ότι η προσφεύγουσα δεν μπορεί πλέον να αμφισβητήσει τη νομιμότητα της εν λόγω αποφάσεως (βλ. ανωτέρω σκέψη 144).
- 163 Με την επιφύλαξη της ανωτέρω σκέψεως 161, από το σύνολο όσων προαναφέρθηκαν προκύπτει ότι ο τέταρτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Επί του πέμπτου λόγου ακυρώσεως που αντλείται από κατάχρηση εξουσίας

- 164 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε κατά κατάχρηση εξουσίας, καθόσον η Επιτροπή έκανε χρήση του άρθρου 266 ΣΛΕΕ προκειμένου να επικυρώσει a posteriori την πρώτη απόφαση περί εγκρίσεως αντί να αναχθεί στον χρόνο που προηγήθηκε της παρανομίας για την οποία το Γενικό Δικαστήριο και το Δικαστήριο επέβαλαν κυρώσεις.
- 165 Η Επιτροπή και οι παρεμβαίνουσες αντικρούουν τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας.

- 166 Σύμφωνα με τη νομολογία (απόφαση *Fédesa* κ.λπ., προπαρατεθείσα στη σκέψη 58, EU:C:1990:391, σκέψη 24), κατάχρηση εξουσίας αποτελεί η έκδοση, από θεσμικό όργανο της Ένωσης, πράξεως με αποκλειστικό ή, τουλάχιστον, πρωταρχικό σκοπό άλλο εκτός του υπ' αυτής αναφερομένου ή την καταστρατήγηση της διαδικασίας που προβλέπεται ειδικά στη Συνθήκη για την αντιμετώπιση των οικείων περιστάσεων. Ο δικαστής της Ένωσης έκρινε συνεπώς ότι μια πράξη θεωρείται ως εκδοθείσα κατά κατάχρηση εξουσίας μόνον όταν, βάσει αντικειμενικών, ουσιωδών και συγκλινουσών ενδείξεων, αποσκοπεί αποκλειστικώς ή, τουλάχιστον, πρωταρχικώς στην επίτευξη σκοπών ξένων προς αυτούς που επικαλείται (βλ. απόφαση της 11ης Νοεμβρίου 2004, *Ramondín* κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-186/02 P και C-188/02 P, Συλλογή, EU:C:2004:702, σκέψη 44 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Σε περίπτωση επιδιώξεως περισσοτέρων σκοπών, έστω και αν στις ισχυρές αιτιολογίες προστεθεί και μια αδικαιολόγητη αιτιολογία, η απόφαση δεν θεωρείται ως εκδοθείσα κατά κατάχρηση εξουσίας, εφόσον δεν θυσιάζεται η επιδίωξη του κύριου σκοπού (απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 1954, *Ιταλία κατά Ανωτάτης Αρχής*, 2/54, Συλλογή, EU:C:1954:8· βλ. επίσης, συναφώς, απόφαση της 8ης Ιουλίου 1999, *Vlaamse Televisie Maatschappij* κατά Επιτροπής, T-266/97, Συλλογή, EU:T:1999:144, σκέψη 131).
- 167 Στην υπό κρίση περίπτωση, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή επικύρωσε *a posteriori* την πρώτη απόφαση περί εγκρίσεως προκειμένου να ικανοποιήσει ιδιωτικό συμφέρον αντί να προκρίνει το δημόσιο συμφέρον.
- 168 Προς υποστήριξη αυτού του λόγου ακυρώσεως ισχυρίζεται, πρώτον, ότι η Επιτροπή παρανόμως προσέδωσε αναδρομικό χαρακτήρα στην προσβαλλόμενη απόφαση, ενώ ήταν υποχρεωμένη να επιβάλει κυρώσεις λόγω του ότι η *Lagardère* δεν τήρησε μία από τις δεσμεύσεις της. Εντούτοις, από την εξέταση του πρώτου λόγου ακυρώσεως προκύπτει, αφενός, ότι η Επιτροπή μπορούσε νομίμως να εκδώσει απόφαση αναδρομικού χαρακτήρα και, αφετέρου, ότι η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη να ανακαλέσει την απόφαση της 7ης Ιανουαρίου 2004 περί εγκρίσεως της συγκεντρώσεως υπό όρους και να επιβάλει κυρώσεις στη *Lagardère*. Επιπλέον, η έκδοση νέας αναδρομικής αποφάσεως περί εγκρίσεως αποσκοπούσε στην επίτευξη περισσοτέρων σκοπών δημοσίου συμφέροντος, στους οποίους έγινε αναφορά στο πλαίσιο της εξετάσεως του πρώτου λόγου ακυρώσεως.
- 169 Δεύτερον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είχε ως σκοπό να εμποδίσει την ευδοκίμηση της αγωγής που άσκησε κατά της *Lagardère* και της *Wendel* ενώπιον του *Tribunal de commerce de Paris* (Γαλλία) στις 4 Νοεμβρίου 2010, κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 6 της Συμβάσεως για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, που υπεγράφη στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (στο εξής: ΕΣΔΑ). Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η προσφεύγουσα διευκρίνισε ότι, με την αγωγή αυτή, επιδίωκε να επιτύχει την κήρυξη από τον εθνικό δικαστή της ακυρότητας της συμβάσεως μεταβιβάσεως που συνήψε η *Lagardère* με τη *Wendel* λόγω αντιθέσεώς της προς την οικονομική δημόσια τάξη, εξαιτίας της ακυρώσεως της πρώτης αποφάσεως περί εγκρίσεως της *Wendel* από το Γενικό Δικαστήριο.
- 170 Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου έχει βέβαια κρίνει ότι η εκτέλεση δικαστικής αποφάσεως πρέπει να θεωρείται ότι αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της δίκης κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 1, της ΕΣΔΑ, ειδικώς στο πλαίσιο διοικητικών δικών (ΕΔΔΑ, *Hornsby* κατά Ελλάδος της 19ης Μαρτίου 1997, *Recueil des arrêts et décisions* 1997 II, § 40 και 41), και έχει διαμορφώσει νομολογία σχετικά με την απαγόρευση παρεμβάσεως της νομοθετικής εξουσίας προς επηρεασμό της δικαστικής επιλύσεως της διαφοράς (ΕΔΔΑ, Ελληνικά Διυλιστήρια ΣΤΡΑΝ και Στρατής Ανδρεάδης κατά Ελλάδος της 9ης Δεκεμβρίου 1994, § 49, σειρά Α αριθ. 301-B· *Zielinski* και *Pradal* και *Gonzales* κ.λπ. κατά Γαλλίας, αριθ. 24846/94 και 34165/96 έως 34173/96, § 57, CEDH 1999-VII). Εντούτοις, στην προκειμένη περίπτωση, η προσφεύγουσα δεν προέβαλε κανένα επιχείρημα προς στήριξη του ισχυρισμού ότι η έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως είχε ως σκοπό να εμποδίσει εκκρεμή ένδικη διαδικασία ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων. Από την εξέταση του πρώτου λόγου ακυρώσεως προκύπτει, εξάλλου, ότι η έκδοση νέας αποφάσεως περί εγκρίσεως με αναδρομική ισχύ είχε ακριβώς ως σκοπό να διασφαλίσει ότι η διοίκηση θα σεβαστεί τη νομιμότητα και το δεδικασμένο που απορρέει από την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου.

171 Από όσα προαναφέρθηκαν προκύπτει ότι η προσφεύγουσα δεν απέδειξε, βάσει αντικειμενικών, ουσιωδών και συγκλινουσών ενδείξεων, ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είχε ως σκοπό να επικυρώσει αναδρομικώς την πρώτη απόφαση περί εγκρίσεως και, συνεπώς, να ικανοποιήσει ιδιωτικό συμφέρον αντί να προκρίνει το δημόσιο συμφέρον.

172 Κατά συνέπεια, ο πέμπτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Επί του έκτου λόγου ακυρώσεως που αντλείται από πλημμελή αιτιολογία

173 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν είναι αρκούντως αιτιολογημένη. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή δεν αναφέρθηκε επαρκώς στους λόγους που δικαιολογούν την έκδοση αποφάσεως αναδρομικού χαρακτήρα. Ομοίως, δεν ανέφερε τους λόγους για τους οποίους επιτρέπεται να λάβει υπόψη στοιχεία μεταγενέστερα της 30ής Ιουλίου 2004 και δεν ανέφερε για ποιον λόγο η μεταπώληση των στοιχείων του ενεργητικού της Editis στην Planeta το 2008 δεν συνιστούσε παραβίαση των δεσμεύσεων. Τέλος, η Επιτροπή δεν εξήγησε επαρκώς με ποιο τρόπο η παρουσία ενός κοινού διοικητή στη Lagardère και στη Wendel ήταν συμβατή με τον όρο της ανεξαρτησίας που προέβλεπε η παράγραφος 10 των δεσμεύσεων.

174 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από τη Lagardère και τη Wendel, αντιτάσσει ότι αιτιολόγησε επαρκώς την προσβαλλόμενη απόφαση.

175 Κατά πάγια νομολογία, η έκταση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως εξαρτάται από τη φύση της οικείας πράξεως και το πλαίσιο εντός του οποίου εκδόθηκε. Από την αιτιολογία πρέπει να διαφαίνεται κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο η συλλογιστική του θεσμικού οργάνου που εξέδωσε την πράξη, κατά τρόπο που να καθιστά δυνατό, αφενός, στον δικαστή της Ένωσης να ασκεί τον έλεγχο νομιμότητας και, αφετέρου, στους ενδιαφερομένους να γνωρίζουν τους λόγους που δικαιολογούν τη λήψη του μέτρου, ώστε να μπορούν να προασπίσουν τα δικαιώματά τους και να εξακριβώσουν αν η απόφαση είναι βάσιμη. Η αιτιολογία δεν απαιτείται να διασαφηνίζει όλα τα ουσιώδη πραγματικά και νομικά στοιχεία, καθόσον το ζήτημα αν η αιτιολογία μιας πράξεως ικανοποιεί τις απαιτήσεις του άρθρου 296 ΣΛΕΕ πρέπει να εκτιμάται όχι μόνο βάσει της διατυπώσεώς της αλλά και του πλαισίου στο οποίο εντάσσεται, καθώς και του συνόλου των κανόνων δικαίου που διέπουν το σχετικό θέμα (αποφάσεις της 2ας Απριλίου 1998, Επιτροπή κατά Sytraval και Brink's France, C-367/95 P, Συλλογή, EU:C:1998:154, σκέψη 63, και της 30ής Νοεμβρίου 2011, Sniace κατά Επιτροπής, T-238/09, EU:T:2011:705, σκέψη 37).

176 Ειδικότερα, η Επιτροπή δεν υποχρεούται να λάβει θέση επί όλων των επιχειρημάτων που προβάλλουν ενώπιόν της οι ενδιαφερόμενοι. Αρκεί να εκτίθενται τα πραγματικά περιστατικά και οι νομικές εκτιμήσεις που έχουν αποφασιστική σημασία για την οικονομία της αποφάσεως (αποφάσεις της 1ης Ιουλίου 2008, Chronopost και La Poste κατά UFEX κ.λπ., C-341/06 P και C-342/06 P, Συλλογή, EU:C:2008:375, σκέψη 96, και της 3ης Μαρτίου 2010, Freistaat Sachsen κατά Επιτροπής, T-102/07 και T-120/07, Συλλογή, EU:T:2010:62, σκέψη 180).

177 Εξάλλου, ο βαθμός ακρίβειας της αιτιολογίας της αποφάσεως πρέπει να είναι ανάλογος των υλικών δυνατοτήτων και των τεχνικών συνθηκών ή της προθεσμίας εντός της οποίας πρέπει να εκδοθεί. Επομένως, στον τομέα του ελέγχου των συγκεντρώσεων, η Επιτροπή δεν παραβιάζει την υποχρέωση αιτιολογήσεως που υπέχει αν δεν συμπεριλάβει στην απόφασή της ακριβή αιτιολογία όσον αφορά την εκτίμηση ορισμένου αριθμού πτυχών της συγκεντρώσεως που της δίδουν την εντύπωση ότι είναι προδήλως αλυσιτελείς, στερούμενες σημασίας ή σαφώς δευτερεύουσες για την εκτίμηση της συγκεντρώσεως (απόφαση της 7ης Μαΐου 2009, NVV κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-151/05, Συλλογή, EU:T:2009:144, σκέψη 192). Πράγματι, μια τέτοια απαίτηση δύσκολα θα συμβιβαζόταν με την επιτακτική ανάγκη ταχύτητας και με τις σύντομες διαδικαστικές προθεσμίες που οφείλει να τηρεί η Επιτροπή οσάκις ασκεί την εξουσία της ελέγχου των πράξεων συγκεντρώσεως, οι οποίες περιλαμβάνονται μεταξύ των ειδικών συνθηκών μιας διαδικασίας ελέγχου των πράξεων αυτών

(απόφαση της 10ης Ιουλίου 2008, Bertelsmann και Sony Corporation of America κατά Impala, C-413/06 P, Συλλογή, EU:C:2008:392, σκέψη 167). Η Επιτροπή οφείλει εντούτοις να εκθέτει τα πραγματικά περιστατικά και τις νομικές εκτιμήσεις που έχουν ουσιώδη σημασία στην οικονομία της αποφάσεως (προπαρατεθείσα απόφαση NVV κατά Επιτροπής, EU:T:2009:144, σκέψη 194).

- 178 Εκτιμώμενη υπό το πρίσμα των εν λόγω αρχών, η αιτιολογία της προσβαλλομένης αποφάσεως παρίσταται επαρκής.
- 179 Πρέπει, συγκεκριμένα, να υπομνησθεί, κατ' αρχάς, ότι η προσβαλλόμενη απόφαση εντάσσεται στο γνωστό στην προσφεύγουσα πλαίσιο που συναποτελούν η απόφαση της 7ης Ιανουαρίου 2004 περί εγκρίσεως της συγκεντρώσεως υπό όρους, την εφαρμογή της οποίας διασφαλίζει η απόφαση περί εγκρίσεως, η απόρριψη της προσφυγής που άσκησε η προσφεύγουσα κατά της εν λόγω αποφάσεως και η ακύρωση από το Γενικό Δικαστήριο της πρώτης αποφάσεως περί εγκρίσεως, καθώς και η απόρριψη από το Δικαστήριο της αιτήσεως αναιρέσεως που ασκήθηκε κατά της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου. Από τη δικογραφία προκύπτει, εξάλλου, ότι η Επιτροπή απάντησε στις 24 Φεβρουαρίου και 18 Απριλίου 2011 σε επιστολές της προσφεύγουσας σχετικές με τη συνέχεια που έπρεπε να δοθεί στην απόφαση T-452/04, σκέψη 15 ανωτέρω (EU:T:2010:385), ότι πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις μεταξύ της προσφεύγουσας και της Επιτροπής για το θέμα αυτό στις 14 Φεβρουαρίου και 16 Μαρτίου 2011 και ότι η προσφεύγουσα υπέβαλε εκ νέου τις παρατηρήσεις της σχετικά με τη νέα διαδικασία εγκρίσεως στον νέο εντολοδόχο με επιστολή της 20ής Απριλίου 2011 και στην Επιτροπή με επιστολή της 27ης Απριλίου 2011.
- 180 Εξάλλου, στα σημεία 15 έως 22 της προσβαλλομένης αποφάσεως εκτίθεται κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο η επιλογή της εκδόσεως αναδρομικής αποφάσεως από την Επιτροπή, καθώς και η συνεκτίμηση, συμπληρωματικώς, πραγματικών στοιχείων μεταγενέστερων της 30ής Ιουλίου 2004. Συγκεκριμένα, στα εν λόγω σημεία, η Επιτροπή μερίμνησε να απαντήσει στα επιχειρήματα που ανέπτυξε η προσφεύγουσα κατά τη διάρκεια της συχνής επικοινωνίας που είχε με την Επιτροπή μεταξύ της 30ής Σεπτεμβρίου 2010 και της 13ης Μαΐου 2011. Όσον αφορά τη μεταπώληση της Editis στην Planeta το 2008, η Επιτροπή εξέθεσε επίσης κατά τρόπο αρκούντως σαφή και μη διφορούμενο, στα σημεία 47 και 48 της προσβαλλομένης αποφάσεως, τους λόγους για τους οποίους έκρινε την εν λόγω μεταπώληση συμβατή με τις δεσμεύσεις της Lagardère.
- 181 Τέλος, όσον αφορά την αιτιολόγηση της εκτιμήσεως του όρου περί ανεξαρτησίας που προβλέπουν οι δεσμεύσεις, από το σημείο 27 της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι η Επιτροπή έκρινε ότι, κατά τον χρόνο της αρχικής αιτήσεως εγκρίσεως το 2004, η Wendel ήταν ανεξάρτητη σε σχέση με τη Lagardère, καθόσον δεν υφίστατο κανένας κεφαλαιουχικός ή άλλος οικονομικός δεσμός μεταξύ των δύο αυτών εταιριών. Η αιτιολογία αυτή, επαρκής αυτή καθαυτή, συμπληρώνεται εξάλλου από τη διευκρίνιση που παρέχεται με την υπ' αρ. 10 υποσημείωση, στην οποία παραπέμπει το σημείο 27 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η οποία αναφέρει ότι η Wendel είχε δεσμευθεί ότι ο P., που ήταν μέλος του εποπτικού συμβουλίου της Lagardère, δεν θα συμμετείχε πλέον στις συνεδριάσεις του διοικητικού της συμβουλίου (βλ. ανωτέρω σκέψη 158).
- 182 Το γεγονός ότι το περιεχόμενο της εν λόγω υποσημειώσεως κοινοποιήθηκε στην προσφεύγουσα το πρώτον κατά τη διάρκεια της ένδικης διαδικασίας δεν αναιρεί τη διαπίστωση που περιέχεται στην ανωτέρω σκέψη 181. Συγκεκριμένα, διευκρινίσεις παρεχόμενες από τον συντάκτη της προσβαλλομένης αποφάσεως, οι οποίες συμπληρώνουν μια αιτιολογία που αφ' εαυτής είναι ήδη επαρκής, δεν επηρεάζουν την κατά κυριολεξία τήρηση της υποχρέωσεως αιτιολογήσεως του θεσμικού οργάνου, έστω και αν μπορούν να είναι χρήσιμες στον ασκούμενο από τον δικαστή έλεγχο της εσωτερικής συνοχής του σκεπτικού της αποφάσεως, καθ' όσον επιτρέπουν στο θεσμικό όργανο να αποσαφηνίσει τους λόγους που στήριξαν την απόφασή του (απόφαση της 16ης Νοεμβρίου 2000, Finnboard κατά Επιτροπής, C-298/98 P, Συλλογή, EU:C:2000:634, σκέψη 46).

183 Από το σύνολο όσων προαναφέρθηκαν προκύπτει ότι η αιτιολογία της προσβαλλομένης αποφάσεως παρέχει τη δυνατότητα στην προσφεύγουσα να αμφισβητήσει λυσιτελώς το βάσιμο της αποφάσεως και στο Γενικό Δικαστήριο να ασκήσει τον έλεγχο νομιμότητας αυτής, όπως προκύπτει, εξάλλου, από την εξέταση των λοιπών λόγων ακυρώσεως. Ο έκτος λόγος ακυρώσεως μπορεί, επομένως, να απορριφθεί ως αβάσιμος και, κατά συνέπεια, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

184 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή, συμπεριλαμβανομένων και των σχετικών με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων εξόδων, καθώς και στα έξοδα της Lagardère και της Wendel, σύμφωνα με τα αιτήματα των τελευταίων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) **Απορρίπτει την προσφυγή.**
- 2) **Καταδικάζει την Éditions Odile Jacob SAS στα δικαστικά έξοδα, περιλαμβανομένων εκείνων της διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων.**

Martins Ribeiro

Gervasoni

Madise

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 5 Σεπτεμβρίου 2014.

(υπογραφές)

Περιεχόμενα

Ιστορικό της διαφοράς	2
Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων	4
Σκεπτικό	5
Επί του παραδεκτού	5
Επί της ουσίας	8
Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από την παράβαση του άρθρου 266 ΣΛΕΕ και την παραβίαση της αρχής της μη αναδρομικότητας	7
– Επί του παραδεκτού του πρώτου λόγου ακυρώσεως	8
– Επί της παραβάσεως των διατάξεων του άρθρου 266 ΣΛΕΕ	9
– Επί της παραβιάσεως της αρχής της μη αναδρομικότητας	18
Επί του δεύτερου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από την έλλειψη νομικής βάσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως	19
– Επί του παραδεκτού του δεύτερου λόγου ακυρώσεως	21
– Επί της ελλείψεως νομικής βάσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως	21
Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από νομικά σφάλματα και πρόδηλες πλάνες εκτιμήσεως καθόσον η Επιτροπή έλαβε υπόψη δεδομένα μεταγενέστερα της 30ής Ιουλίου 2004 και τα χρησιμοποίησε κατά τρόπο επιλεκτικό	20
Επί του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από νομικά σφάλματα και πρόδηλες πλάνες εκτιμήσεως κατά την αξιολόγηση της υποψηφιότητας της Wendel	21
Επί του πέμπτου λόγου ακυρώσεως που αντλείται από κατάχρηση εξουσίας	30
Επί του έκτου λόγου ακυρώσεως που αντλείται από έλλειψη αιτιολογίας	29
Επί των δικαστικών εξόδων	34